XX. ÉVF., 17. SZÁM
ÁRA 28 FILL.
1939. MÁJUS 15.

Magyar Cserkész

TÖRJÜK A FEJÜNKET

vajjon hány példányban nyomassuk a 101 MAGYAR NÉPDAL IV. kiadását? Már nyomdában van! Segíts fejet törni!

101 MAGYAR NÉPDAL

ÁRA ELŐJEGYZÉSBEN: 1 db vételnél P 1.50 helyett .. **1.20**
10 db vételnél P 1.50 helyett .. **1.—**

A rendelést a pénz beküldésével fogadjuk el. (Csekkszám: 34383, Cserkészbolt Budapest).
Az előfizetési kedvezmény 1939 május 31-ig tart. Május 31 után a 101 Magyar Népdal ára 1.50

Legközelebb megjelenik: AZ ÚJ JÁTÉKOSKÖNYV I. KÖTETE

Az összes cserkészkiadványok egyedárusítója: **CSERKÉSZBOLT** Budapest, V, Nagy-Sándor u. 6
Budapest, VIII, Rákóczi út 67

ENRILO-NAK

a kitünő szomjcsillapítónak, egyetlen kulacsból sem szabad hiányoznia.

✱

Jól cukrozva üdítő és egészséges ital, mely különösen hosszabb túráknál nagy ellenállóképességet kölcsönöz.

✱

Kizárólagosan honi nyersanyagokból gyártja a

FRANCK HENRIK FIAI RT.

nagykanizsai és mosonszentjánosi hazai gyáraiban

MAGYAR CSERKÉSZ

XX. ÉVFOLYAM, 17. SZÁM
ELŐFIZETÉSI DIJ: EGÉSZ ÉVRE 2.80 P
EGYES SZÁM ÁRA 28 FILLÉR

SZERKESZTI:
DR. SZTRILICH PÁL

1939. MÁJUS 15.
MEGJELENIK A HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN
CSEKKSZÁMLA: 31.428

FEL VERECKÉRE!

Testvéri találkozás lesz a Kárpátokban. A visszakerült ezeréves határ történelmi emlékű szorosában, melyen keresztül ezer évvel ezelőtt honfoglaló Árpád kacagányos vitézei száguldottak keresztül, az öröm, a boldogság és a testvéri szeretet tábortüze fog felgyúlni.

VERECKÉN fogjuk ünnepelni a közös lengyel-magyar határt.

VERECKÉN teszünk tanubizonyságot hitünkről az ezeréves határ mellett.

VERECKÉN áldozunk dicső honvédségünk ragyogó teljesítményének, melynek eredménye Verecke és a többi hágó bámulatosan gyors elfoglalása volt.

Magyar cserkészfiú, ott légy! Verecke eddig a hatalom és az erő jelképe volt. Most a szeretet is hozzá csatlakozik. A lengyel cserkészek meleg szeretettel várnak. Olvasd el leveleiket és aztán igazi cserkészszívvel és testvéri érzéssel

FEL VERECKÉRE

I.

Lengyelország főcserkészének távirata:

Önagyméltósága Teleki Pál gróf, m. kir. miniszterelnök, Budapest. A közös lengyel-magyar határ megvalósulása alkalmából legőszintébb örömünknek adok kifejezést Nagyméltóságod előtt. Tartson az idők végéig a két nemzet gyümölcsöző együttműködése, legyen örök a cserkészszervezeteink testvérisége! Szívünk mélyéből kiáltjuk: Czuwaj!

Dr. Michal Grazynski,
Lengyelország főcserkésze

II.

A Lengyel-Magyar Cserkészkör orsz. elnökének levele:

Önagyméltósága

Teleki Pál gróf,
m. kir. miniszterelnök

Budapest.

Abban a történelmi órában, amelyben a két testvérnemzetet már örökké összekötő Kárpátok csúcsán kemény katonakezek fonódnak egybe, sietünk Nagyméltóságodnak legőszintébb jókívánatainkat kifejezni.

Hittük, hogy a Te irányításoddal, drága Cserkésztestvér, a nemes és vitéz magyar nemzet eléri a hőn óhajtott közös célt: a közvetlen lengyel-magyar határt.

Az igazság mindig diadalmaskodik!

Az a testvéri összeölelkezés, ott fenn, az új s mégis ősi határon, legyen szimboluma a Kárpátok ormaira a két nemzeti lélek közös erőfeszítésének magasságába emelkedő további együttes munkának.

Ez a hitben és a nemzeti lélekben rejlő erő, a fegyelem és az elszánt munka járuljon hozzá a mindkét nemzetnek egymásra támaszkodó, sokévszázados hatalmához.

A hit és a munka: alkotó tényező, élet és hatalom teremtésére képes erő. Az erős hit és a megfeszített munka minden ellenséget legyőz és megadásra kényszerít.

A Mindenható Isten áldja meg ezt a munkát!

Hiszünk a régi hatalmas Nagy-Magyarország nagyszerű és dicsőséges, teljes feltámadásában!

Testvéri üdvözlettel és cserkészköszöntésünkkel: Czuwaj!

Marian Bakowski titkár — *Marian Chomranski* orsz. elnök

III.

A lengyel cserkészrepülők vezetőtisztjének levele Teleki Pál grófhoz:

Kedves, drága Cserkésztestvér!

Most, amikor végre befejezett ténynyé vált a régóhajtott, ősi, de a magyarság nemzeti ünnepének csak ezévi, történelmi napján újra megvalósult lengyel-magyar határ, meg szeretném osztani Nagyméltóságoddal azt az óriási örömöt, amely engem és minden lengyel cserkészrepülőt eltölt, ha arra gondolunk, hogy nem állnak többé utunkba idegen határok, valahányszor egymáshoz szállnak a két nemzet derék fiai.

Türelmetlenül várom a napot, amelyet újra magyar testvéreim közt tölthetek, elhozván Nekik lengyel testvéreik szívélyes üdvözletét és alig tudom kivárni azt a pillanatot, amelyben átrepülhetem az újra megvalósult ősi határt, az egyetlen határt a világon, amely nem tudja elválasztani, hanem örökké össze fogja kapcsolni a két testvérnemzetet. Czuwaj!

Tadeusz Derengowski

A „FEKETE ÖRDÖGÖK”

Iván Ivanovics tanár úr nem tudta magát beleélni mostani szűk, falusi környezetébe. Amikor egy évvel ezelőtt Szovjetoroszországból „Kárpátukrajnába” jött, mint nagyvárosi életet élő embert ismerték meg tanártársai és diákjai. Annál kellemetlenebb volt számára az őszi menekülés. A hatalmas irambán fővárossá alakított vidéki város már megszokott környezetéből az Ung menti község hamisítatlan falusi levegőjébe került.

Pedig Iván Ivanovicset nagy embernek tartották. Nemcsak az elveit vakon követő tanítványai, hanem a vele menekült tanártársai is. Ismerősei előtt sosem titkolta, hogy ha majd az önálló ukrán állam megalakul, ha nem is lesz azonnal kultuszminiszter, de legalább államtitkári kinevezést kap. Ezért esedeztek kegyeiért tanítványai és ezért jártak mindenben kedvére tanártársai.

Az elvhű tanítványok serege testőrgárdaként vette körül Iván Ivanovicsot. Különösképpen pedig arra vigyáztak, hogy az a néhány érthetetlen módon „még létező” magyarimádó diáktársuk véletlenül se kerülhessen a tanár úr közelébe. Így nem okozott nagyobb nehézséget, hogy ezeket a kiközösítésre megérett társakat a leglehetetlenebb vádakkal támadják a tanár úr előtt.

Az ukrán érzelmű diákok elismert vezére Szergej Golinesev volt. Egyelőre azt tartotta legfontosabb „nemzeti célkitűzésének”, hogy vetélytársát, Sztjepán Galajdát minél jobban befeketítse Iván Ivanovics tanár úr előtt. Erre több oka is volt. Galajda volt az, aki miatt eddig nem lehetett osztályelső. De ha Iván Ivanovics tanár úr előtt sikerül lehetetlenné tenni és ukrán irodalomból és történelemből nem lesz jeles osztályzata, akkor sikerül majd föléje kerekednie. Utálja Galajdát azért is, mert olyan vallásos és mindig csak ájtatoskodik. Ezzel pedig alaposan rontja a VII. osztály teljesen felvilágosodott és korszerű szellemét. És egy harmadik oka is van, ami miatt Galajdát kiállhatatlannak tartja. Azt mondják, hogy Sztjepán Galajda otthon a szüleivel néha magyarul beszél. Erről ugyan maga még nem győződött meg, de ha bizonyosságot szerez, jaj lesz Galajdának.

A gimnázium egyes osztályait ideiglenesen a falu nagyobb házaiban helyezték el. A VII. osztály is egy parasztház utcai szobájában székelt. A soros ügyelő a behavazott ablakon át leste: mikor jön Iván Ivanovics tanár úr a történelemórára? Addig szabadon folyt a szokásos politikai vita.

Sztjepán Galajda most is veszettül ügyesen érvelt. Nem lehetett érvekkel olyan könnyen megcáfolni. Most is ezért öntötte el a tehetetlenség dühe Szergej Golincsevet. A dühtől tajtékozva kiáltott Galajda felé:

— Te pedig, Galajda, jobban teszed, ha hallgatsz ! És szorgalmasan imádkozzál, hogy ne legyen komoly bajod.

— Ugyan ! Mi kifogásod ellenem ?

— Nem sok, barátocskám ! — válaszolt gúnyos hangon Szergej. — De éppen elég ahhoz, hogy kitegyenek ebből az iskolából. Magyar vagy, barátocskám ! Ne is tagadd ! Barátaink jelentették, hogy édesapáddal tegnap is magyarul beszéltél. Mered még tagadni ?

— Hát már utánam is leselkedtek ? — hökkent meg Sztjepán Galajda.

— Igen ! Mert gyanus vagy ! Mert magyar kutya vagy !

— Én rutén vagyok és az is maradok, még ha magyarul beszélek is. De te eladtad magad és hazádat az ukránoknak !

— Mit ugatsz ! Te pimasz ! Te . . . te . . . magyar !

Néhány pillanat alatt két pártra szakadt az osztály. Egy kisebb csoport Galajda köré állt. Székekkel, könyvekkel és tintatartókkal tartották vissza a túlerőben lévő Golincsev-pártiakat. Még a soros figyelő, Kovács Béla is belevetette magát a hatalmas verekedésbe.

Éktelenül nagy volt a lárma, a kavarodás. Az ajtó hirtelen kicsapódott. Dermesztő hideget csapott be a szél a havas udvarról.

Az ajtóban némán, csodálkozó arckifejezéssel állt Iván Ivanovics tanár úr.

Szergej Golincsev tért először magához. Az első meglepetés néma csendjében Iván Ivanovics elé lépett :

— Ez a magyar kutya, ez a Sztjepán Galajda azt mondta, hogy mi eladtuk magunkat és hazánkat az ukrán söpredéknek. És hogy ő különb hazafi még akkor is, ha otthon mindig magyarul beszél is a szüleivel. Ebből lett a verekedés, tanár úr !

Lángolt az arca, amíg izgatott hangon beszélt.

Iván Ivanovics becsukta maga mögött az ajtót. Végignézett a feldúlt osztályon. Aztán halk hangon szólt :

— Sztjepán Galajda, álljon elém !

Galajda kipirult arccal, dacosan lépett a tanár elé.

— Nem találok hirtelenében méltóbb büntetést a maga számára — mondta mindinkább felindult hangon, — mint hogy megtiltom az osztálynak, hogy ezentúl Sztjepán Galajdának hívják. Büntetésül ettől a perctől kezdve, hogy a mai nap eseményeire maga is, mi is állandóan visszaemlékezzünk, magyarul fogják társai hívni. Ezentúl a maga neve : Galajda István lesz ! Megértette ?

Az osztályon a megdöbbenés moraja futott át. Ez súlyos megszégyenítése az osztályelsőnek !

Galajda egy pillanatra magábarkoskadt a szégyen súlya alatt. A következő percben azonban még vörösebb lett az arca. De most már büszkén kihúzta magát. Mintha egy fejjel magasabbra nőtt volna ! Büszkén a tanár szemébe nézett. Dacosan válaszolt :

— Igenis, tanár úr ! Ettől a perctől kezdve büszkén viselem a Galajda István nevet !

*

A Kárpátokon veszett sebességgel zúgott át a szél. Szórta a havat. Vakító fehérségű hótakaró borította be az Ung völgyét. Hó súlya alatt roskadozó ágakról szórta szét a havat a dühöngő szél.

A március elei szürkület szélsüvítését is túlharsogta a golyószórók és géppuskák kattogása. Ungváron egy másodpercre megállt az élet. De amikor a magyar határbiztosító részek géppuskái viszonozták a Szics gárdisták tüzét, a biztonság tudatával mentek tovább az utcán a járókelők.

Rövid idő mulva megindult a magyar ellentámadás. A gyalogsági tűz mind távolabb hallatszott. Amikor a gépesített osztagok, élükön a fekete bőrkabátot viselő motorkerékpáros egységekkel átvonultak a korzón, a határbiztosító részek már az Ung völgyében taposták a havat és kergették maguk előtt a támadókat.

*

Még nem virradt. A hold is csak néha világított ki a sebesen vágtató felhők közül.

Galajda István éktelen dörömbölésre ébred. Kishuga már ijedten sírdogált a másik ágy sarkában. Az ajtóhoz ment. Kinézett.

Szergej Golincsev állt az ajtó előtt két társával. Mindeniküknél puska volt.

— Azonnal öltözz és gyere az iskolába !

Öltözködés közben az édesanyja és kishuga sírását hallotta.

Mikor az utcára lépett, megcsapta a hasító hideg.

Emberek jöttek szembe. Cseh katonák, Szics-gárdisták, vegyesen. Iván Ivanovics tanár úr mellett mentek. Neki magyarázták :

— És akkor jöttek azok a fekete ördögök, azok a motorkerékpáros banditák. Mint a szélvész, száguldottak felénk. Félannyian sem voltak, mégis szétvertek bennünket.

— Mert gyávák voltatok ! De én megmutatom nekik, hogy nem mennek tovább egy tapodtat sem !

*

Ami az éjszaka hátralévő részén történt velük, az úgy tűnik most fel Galajda István előtt, mintha csak rossz álmot látott volna. Az iskolában mindeniküknek puskát és töltényt kapott. Senkitől sem kérdezték, hogy akar-e velük harcolni. Iván Ivanovics tanár úr úgy intézkedett, mintha mindig csak katona lett volna. És most, amikor a nap felemelkedett a Szinyák hótól csillogó gerince fölé, itt feküsznek már a falu előtt néhány kilométernyire, arccal a havas partú Ung felé. Egyetlen feladatuk, hogy eredményesen tudják lőni az utat és megállítsák a „fekete ördögök" lendületes előretörését.

Amíg Galajda István ezeket végiggondolta, az utolsó ásónyomokat végezte kitűnően sikerült lövészteknőjén. Nehéz volt a fagyott földet kiásni. De most már készen van ezzel is. Csak néhány lapát havat kell még a kiásott földre dobálni, hogy rejtekhelye ne legyen olyan könnyen felfedezhető.

A szomszédja magyar fiú : Kovács Béla. Ide tették őket egymás mellé az első védelmi vonal közepébe, nehogy alkalmuk legyen megszökni. Egyébként Szergej Golincsev, aki állandóan Iván Ivanovics tanár úr mellett tevékenykedik, mindig szemmel tartja kettőjüket. A bokor túlsó oldalán, mintha most is róluk beszélnének.

Pista egy pillanatra abbahagyta az ásást. Minden szavukat tisztán hallotta :

— Ha meg akarnának szökni vagy megadnák magukat, szó nélkül lődd le őket, mint egy veszett kutyát.

— Igenis, tanár úr !

Pista gyors ütemben lapátolta a havat. Nem akarta, hogy azok, ott a bokor túlsó oldalán, tudomást vegyenek arról, hogy minden szavukat hallotta.

*

Távol, lent az Ung völgyében kanyargó úton feketeruhás, motorkerékpáros alak tűnik fel. Mögötte egy második.

— A „fekete ördögök" — süvít végig az állásokon a rémület hangja.

— Csak az él. Hagyjátok őket közelebb jönni — kiált a balszárny felé Iván Ivanovics tanár úr.

A jobbszárny azonban nem hallja Iván Ivanovics parancsát. A megdöbbenés első csendjét először csak egy lövés zavarja meg. Ennek hallatára az egész védelmi vonal szörnyű lövöldözésbe kezd.

Iván Ivanovics dühtől eltorzult arccal ugrik fel. Szitkozódva, káromkodva hallgattatja el az ész nélkül lövöldözőket.

Lent az úton a két „fekete ördög" egy pillanatra megáll, körülnéz. Valamit beszélnek. Egyik mótorkerékpárjára pattan, visszairamodik. A másik egy útmenti mélyedésbe lép, hogy kisebb célt mutasson. Aztán nyugodtan, lassan újra körülnéz.

A szélirány megfordult. A völgyből számtalan mótorkerékpár zúgását hozza fel a hegyoldalba. A zúgás a fenti erdőszegélyen visszhangzik. Megsokszorosodva hallani újra. Az izgatott várakozás rémülete ül az arcokon.

Csak egy ember nyugodt. Az a mótorkerékpáros ott lent az út mentén. No meg Iván Ivanovics tanár úr itt a bokor túlsó oldalán — gondolja Pista.

A csendben most a tanár úr nyugodt hangját hallja:

— Ha ezzel a fegyelmezetlen csőcselékkel nem tudnánk feltartóztatni azokat a fekete ördögöket, erre balra a szakadékon át vonulunk vissza az erdő szegélyéig. Ott majd csak el tudunk tűnni valahogy észrevétlenül.

— Értem, tanár úr! — hallatszott most Szergej hangja. — De ezt a két kutyát a bokor túlsó oldalán nem hagyom élve.

— Derék fiú vagy, Szergej! Te nem felejtkezel meg bosszúdról még a legválságosabb pillanatokban sem.

A közeledő mótorkerékpárosok most feltűntek az útkanyarban.

Lövés dördül. Az élen haladó mótorkerékpár előtt csapódik fel a hó.

A kerékpárzakatolás hirtelen elhallgat.

Egy lövés a fekete ördögök felől. Egy fejlövés a kíváncsiskodó diákoknál.

— Mindenki húzza be a fejét a gödörbe! — ordítja Iván Ivanovics tanár úr. — Csak akkor nézzen ki, ha céloz! Géppuska! Miért nem tüzel?

— Akadály, törzskapitány úr!

Itt is puskalövés, ott is. A fekete ördögök támadáshoz fejlődnek.

A védők géppuskája megszólal.

— Na, végre! — lélegzik fel Iván Ivanovics.

A védelem megkönnyebbül. A tüzelés megélénkül.

— De veszettül jól lőnek azok a fekete ördögök. Minden lövésük talál — üvölti Golincsev felé Iván Ivanovics. — Csak a másik géppuskánk is érne már tüzelőállásba!

Ebben a pillanatban a jobbszárnyon is megszólal a védők géppuskája. Iván Ivanovics boldogan integet feléjük.

*

Pista egy pillanatra körültekint. Rémülten bukik vissza az árokba.

— Te, Béla! A magyarok támadása elakadt!

— Ne féltsd te azokat!

Most a bokor túlsó oldaláról rikácsol át Golincsev.

— Ha nem lőttök, magyar kutyák, mindjárt belétek lövök!

Béla lövésre emeli puskáját. Még hallja, amit Pista halkan odasúg.

— Aztán ne feledd, amit megbeszéltünk. Olyan jól kell lőnünk, hogy még véletlenül se találjunk el egyetlen magyar katonát sem!

Béla mosolygott. És tíz lépéssel maga elé lőtt a hóba.

*

— Nézd a híres fekete ördögöket! Egyenként szállingóznak vissza.

— Menjünk utánuk, tanár úr!

— Ezzel a fegyelmezetlen bandával? Őrülök, hogy sikerült visszavetni őket. Üldözni őket? Az már sok lenne.

Pista halotthalványan hallgatta a bokor túlsó oldaláról áthangzó párbeszédet.

Nem akart hinni a fülének. Kipillantott.

Egy lövés csapódott mellette a hóba. Gyorsan lekapta fejét. Elcsukló hangon susogta Béla felé:

— Béla! Látod?

— Ne féltsd Te azokat! — volt a kurta válasz.

*

Csend volt. Torkokat fojtogató csend.

Ha valaki felemelte fejét, lövés dördült. Két fekete ördög maradt az út mentén. Ezek veszettül jól lőttek minden felbukkanó alakra. A többiek visszarobogtak az úton.

Fél óra telt el a várakozás homlokot verejtékeztető izgalmában.

A hó nagy pelyhekben hullott. Szél kavargatta a nagy pelyheket.

Egyszerre a védelem hátamögött, fent a gerincen fekete alakok bontakoztak ki az erdőszegélyt eltakaró hófüggönyből. A szél feléjük fordult. Éktelen mótorbúgás hangja keveredett kattogó golyószóró és puskatűzzel.

— A fekete ördögök!

Mint a szélvész száguldottak le a meredek erdőirtáson, úttalan utakon, vadul nekiengedett mótorkerékpárjaikkal. Rövid ideig tartó közelharc, halálkiáltás és eszeveszett menekülés jelezte megérkezésüket. Komoly ellenállásról szó sem lehetett.

Pista a nagy zürzavarban jól látta, amint Iván Ivanovics tanár úr lövészteknőjén átlendülve a szakadék szélére ugrott. Itt egy pillanatra megállt. Lövésre emelte puskáját. A magyar zászlósra célzott. Pista hatalmas lendülettel melléje ugrott. Lendületével úgy vágódott Iván Ivanovics elé, hogy puskája magas ívben kiröpült kezéből. Iván Ivanovics a szakadékba, maga pedig a szakadék szélén egy kivágott fa törzsére zuhant.

Szergej Golincsev követte parancsnokát. A szakadék szélén egy pillanatra ő is megállt. Puskáját a még mozdulatlanul fekvő Pistára emelte. De mielőtt lőhetett volna, összeesett. Béla gyorsabb volt nála.

Pista csak lent a faluban, az ideiglenes kórháznak berendezett iskolában tért magához. Béla ült az ágy lábánál. Szemben a szoba másik oldalán két magyar sebesült feküdt. Egy sebesültvivő éppen adataikat írta fel. Most Pistához lépett.

— Hogy hívják?

Pista az ágya szélén ülő Bélára mosolygott s így mondta:

— Galajda István.

Balla Dezső

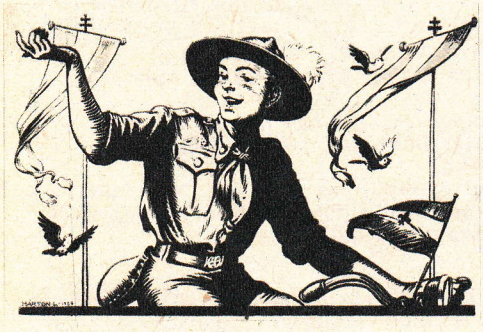

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG I. (BUDAPESTI) KERÜLETE JUNIUS HÓ 4-ÉN, VASÁRNAP DÉLUTÁN 4 ÓRAI KEZDETTEL BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS NÉPLIGETI STADIONJÁBAN

KERÜLETI CSERKÉSZNAPOT

RENDEZ.

A gazdag műsorból: gróf Teleki Pál dr. miniszterelnök, tb. főcserkész ünnepi beszédet mond. Néma tisztelgés az elesett hősök emlékére, tiszteletére. 6000 cserkész magyar nótákat énekel. Levente cserkészcsapatok gyakorlata. Táborépítés. A cserkészet útja a kiscserkésztől a honvédig. Cserkészeink légoltalmi munkája.

RÉSZLETES MŰSOR A HELYSZINEN KAPHATÓ.

†

TÓTH TIHAMÉR

PÜSPÖK

ÉLT 50 ÉVET

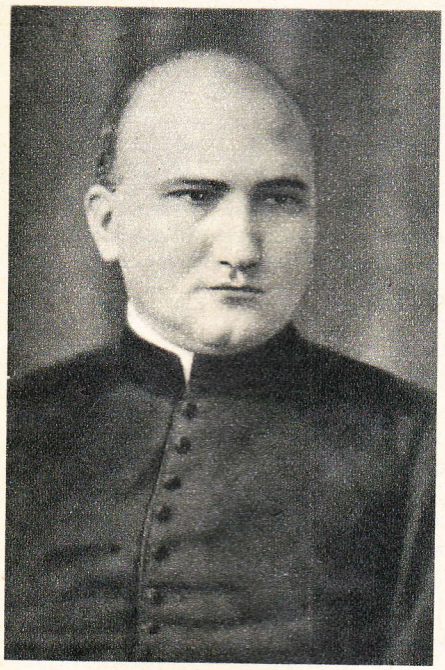

— Atya kérem, nem igaz, hogy meghalt. Tóth Tihamér nem ötven évig élt, nem is százig. Élni fog, míg magyar fiúk, cserkészfiúk lesznek a világon!

— Ismerted, pajtás? Emlékszel reá?

— Nem, Atya, sohasem láttam. És örülök, hogy nem ismertem. Mert akkor most egy arc lenne előttem, amelyet nem fogok többé viszontlátni; egy hang csengene a fülemben, amelyet nem hallok többé soha; egy emberre, mély lelkű, nagyszívű, csodálatos emberre emlékeznék, akit sírba temettek gyászruhás ezrek. És fájna a szívem, megsiratnám, egy darabig hiányoznék, aztán lassan elgördülne az idő és elhomályosodnék az emléke, elfelejteném. Ahogy elfelejtik majd lassan a síró, gyászoló ezrek.

— De tessék nézni: könyvtáramban itt állnak a Tóth Tihamér-könyvek. Nem a jubiláris, díszes sorozat, hanem összefogdosott, meggyűrődött, tépett és gondos szeretettel összeragasztott könyvek: az én nevelőim, barátaim. Itt a „Ne igyál!", a „Dohányzol?", a „Tiszta férfiúság" és itt a többi: „A jellemes ifjú", „A művelt ifjú", „A vallásos ifjú", „Krisztus és az ifjú". Valamennyi kedves ismerősöm. Bekopogtattak hozzám még a kisfiú-években; jött egyik a másik után és mindegyik pontosan azt hozta, amire éppen akkor leginkább szükségem volt. Tudtam, hogy van valaki, aki nagyon szeret engem, aki megért engem, látja a fejlődő fiú nehézségeit, kérdéseit és problémáit és csodálatosan a szívemhez írt könyvekben minden kérdésemet szétbontogatva, elém fekteti a válaszokat. Ha személyesen ismertem volna, ha eljártam volna hozzá hetenként, nem hiszem, hogy élőszóval ezt adhatta volna nekem, amit a könyveivel adott. Tóth Tihamér az én számomra nem az előkelő pap, egyetemi tanár, püspök volt; nem is az országoshírű rádiószónok, akinek beszédeit édesanyám, nővérkém minden vasárnap lélegzetét visszafojtva hallgatta, hanem az élő, hozzám hajló, személytelen szeretet: a Krisztus szeretete az ifjúság iránt. Egy szem, amely sohase látott, de látta minden kérdését a lelkemnek; egy kéz, amely felém nyúlt valahonnan ismeretlen messzeségből és vezetett kisfiúkoron, kamaszkoron át; egy halltatlan hang, amely az ideális szép fiúéletről beszélt nekem és rávett, hogy áldozatok árán, küzdelmes harc árán is azt keressem, ami nehéz, de szép és igazi.

— Atya kérem, nekem hiába mondják, hogy Tóth Tihamér meghalt. Igen, meghalt a professzor, a püspök, a tudós, a szónok, a gyóntató: meghalt az, ami benne ember volt. De tetszik látni, a könyvei itt vannak és könyvein át énbennem tovább él és tovább él százezer és millió magyar fiú lelkében és életében. Énnekem mindegy az, hogy Budapesten vagy Veszprémben, vagy a mennyországban van, mert énhozzám mindig egyformán közel volt és marad is. Édesanyám siratja, mert nem hallja többé a beszédeit; siratja a nővérem, mert havonta egyszer most is nála szokott gyónni; akik ismerték, siratják, mert valamit elvesztettek. Én nem siratom és nem siratják a magyar fiúk, mert a mi számunkra mindig élő marad és mindig fiatal marad és erős és erősítő, irányító, vezető. Vannak emberek, akik föléje nőnek a testi halálnak, mert az életnek olyan ajándékot adtak, amelyet a halál soha ki nem kezdhet. Az a Tóth Tihamér, aki az én lelkemet megfogta és belőlem kemény, tiszta fiút csinált, nem halt meg és él száz év mulva is.

— És mondd, pajtás, nincs a szívedben gyász és szomorúság?

— Atya kérem, én elmegyek az érte mondott gyászmisére; imádkozom érte naponta, amint eddig is imádkoztam; szentáldozást ajánlok érte és napi jótetteket; ha Pestre megyek, a Kerepesi temetőben virágot teszek a sírjára. De ez csak emberi kegyelet: ember áldoz vele embernek. De ezen túl nincs a szívemben gyász, mert az, aki a magyar ifjúságot újjáteremtette, százezernyi fiút új útra vezetett, az új magyar diáktípust kidolgoztatta velünk, az igazi Tóth Tihamér nem halt meg és soha nem fog meghalni. Az én imádságom most is és mindig ugyanaz marad: hálaadás az Urnak, hogy őt adta, hogy őt nekünk adta.

— Igazad van, pajtás. Ez az emlékezés méltó Tóth Tihamérhoz és a könyvei nevelte újarcú magyar ifjúsághoz. Aki nektek annyit adott, aki így él bennetek tovább, haló porában is áldja meg az Isten!

Koszter atya

Tóth Tihamér előadást tart a Hárshegyi Cserkészparkban.

Meghalt az ifjúság lelkiatyja

„Tóth Tihamér dr. veszprémi püspök, az ifjúság nagy apostola, pénteken éjjel tizenegy órakor a Rókus kórházban visszaadta lelkét Teremtőjének."

Meghalt az ifjúság lelkiatyja. Élete a cserkészvezető és lelkiatya mintaélete volt. Méltó arra, hogy főbb eseményeit lerögzítsük.

Tóth Tihamér 1889 január 14-én született Szolnokon. Papi pályájára az egri szemináriumban készült fel, ahol 1911 június 27-én szentelték áldozópappá. Ettől kezdve élete feladatául a lelkipásztori teendők nagyvonalú ellátása mellett a pedagógiai és hittudományi irodalom állandó művelését tette. 1912 januárjában a bécsi egyetemen avatták a hittudományok doktorává. Ez év januárjától augusztusáig mint káplán működött Hevesen.

Résztvett 1913-ban az első cserkésztáborozáson: a vági tutaj úton. Ez volt az első nagy cserkészélménye. Utána néhány évvel, amikor 1916-ban az egri reáliskola hittanára lett, az első személyi kapcsolatok is kialakultak a nagy lelki vezető és diákjai között.

A világháború alatt cserkészlelkülettel teljesített 15 hónapos táborilelkészi szolgálatot a szerb és az orosz harctéren. De ez alatt a komoly és fáradságos szolgálata alatt sem szakadt meg szépen ívelő irodalmi pályája.

A háború befejezése után, 1919-ben került Budapestre, a Központi Szemináriumba spirituálisnak. A kommunizmus alatt, amikor az iskolákban a hittan oktatását betiltották, a budapesti „Minta"-gimnázium tanulói jártak be a Szemináriumba Tóth Tihamérhoz hittanleckékre. Ezek a hittanórák voltak azok, amik az ifjúság nagy apostolát diákjaival, később pedig a cserkészettel elválaszthatatlanul összehozták. Innen indult ki az a személyi kapcsolat és barátság, aminek következtében a Minta gimnáziumban a Mária Kongregációt és ennek keretén belül a 254. sz. „Minta"-cserkészcsapatotmegalapította.

Sok része volt ennek a cserkészkapcsolatnak abban, hogy az értékesnél-értékesebb, az ifjúság számára írt pedagógiai munkák gyors egymásutánban napvilágot láttak. Óriási számukkal elárasztották az Evangélium szellemével nemcsak a magyar és nemcsak a katolikus ifjúságot. Mert Tóth Tihamér könyvei az egész ifjúság könyveivé lettek vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül.

Az első és egyben legnagyobb sikerű ifjúsági munkája, a „Tiszta férfiúság" érdekes előzmények után jelent meg. Még a kommunizmus alatt készült el a kézirat. A cenzura azonban nem engedélyezte a megjelenését. Igy néhány hetes késéssel, a kommunizmus megbukása után jelent meg a „Tiszta férfiúság" első kiadása.

A „Tiszta férfiúság"-ot követték a „Művelt ifjú", „Jellemes ifjú", „Krisztus és az ifjú", a „Vallásos ifjú", stb., hogy csak a legkiemelkedőbb ifjúsági munkáit említsük. És következtek a hittudományi munkák, az Egyetemi templomban megtartott szentbeszédek gyüjteményei. Tóth Tihamér 25 éves papi jubileumára a Szent István Társulat 20 kötetes gyüjteményes díszkiadásban adta ki összegyüjtött munkáit.

Az 1924. évben a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem hittudományi karán magántanári képesítést szerez. Egy évvel később pedig, 1925 aug. 6-án a kultuszminiszter úr nyilvános rendes tanárrá nevezi ki. Ekkor már az Egyetemi templom hitszónoka. Nemcsak a diákság, hanem Budapest minden társadalmi rétege óriási tömegben zarándokol vasárnaponként az Egyetemi templomba, hogy híressé vált hitszónoklatait meghallgassa. 1926-tól kezdve a rádió rendszeresen közvetítette az Egyetemi templomban tartott beszédeit.

Sokirányú elfoglaltsága mellett időt tudott szakítani magának arra is, hogy cserkészkapcsolatait megtartsa, sőt azokat a 254. sz. „Minta"-cserkészcsapat keretein túlmenőleg is kiépítse. Minden szabadidejét az 1927-ben megalakult Hárshegyi Cserkészparkban tölti, ahol az őrsvezetőképző táboroknak állandó előadója s a tábor résztvevőinek lelkiatyja lesz.

Tóth Tihamér munkássága három irányban haladt tovább. Óriási munkaerejét megosztja az Egyetemi templom szószéke és az ifjúság lelki gondozása között. De közben tovább folytatja irodalmi működését is. 1938-ban a hercegprimás úr veszprémi püspökké szenteli fel és ezzel papi élethivatása elérkezik ahhoz az állomáshoz, amit Tóth Tihamér méltán kiérdemelt.

Tóth Tihamér élete a pap és a cserkészvezető áldozatos élete volt. Kimeríthetetlenül gazdag lelkéből mindig csak adott, mindig csak másokat táplált. Maga azonban ellenszolgáltatást soha, semmiért sem várt. Élete sok munkájával méltán lehet minden cserkész és cserkészvezető előtt követendő példakép.

B. D.

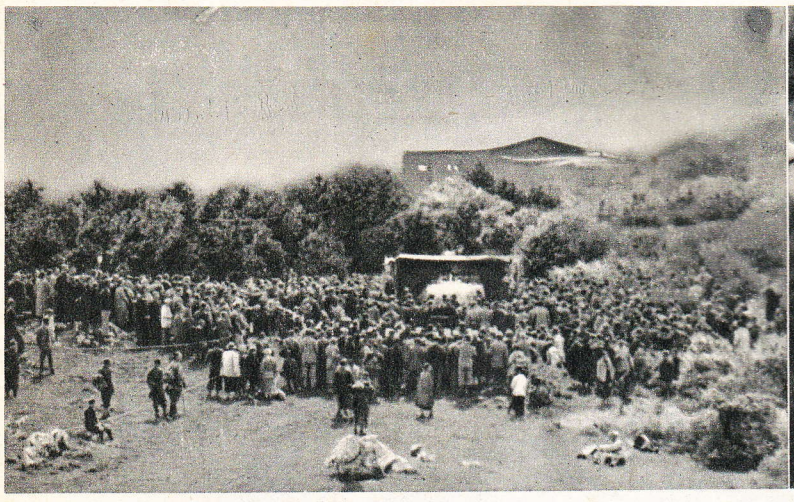

A turisták Szent Bernát-ünnepsége a Hármashatárhegyen

A magyar katolikus turistatársadalom első ízben hódolt vasárnap választott védőszentje, Szent Bernát emlékének. A hármashatárhegyi cserkész vitorlázó-telep közelében a Máv-gépgyár turista munkásai gyönyörű tábori oltárt emeltek, amely körül mintegy ezerötszáz főnyi közönség sereglett össze a negyven turistaegylet kiküldötteiből, cserkészeiből és az ifjúsági egyesületek megbizottaiból. A Magyar Turistaegyesület vezetőségén kivül megjelent az ünnepségen a kultuszminisztérium képviseletében Ruday Rezső, a Testnevelési Tanács megbizásából Prém Lóránd, a Cserkészszövetség részéről Ulbrich Hugó és Hermann Egyed egyet. tanár. A Beszkárt-zenekar régi egyházi énekeket adott elő, Schwartz Elemér egyetemi tanár Szent Bernát életét ismertette, majd Bitter Illés clairvauxi apát szentmisét mutatott be. Mise alatt a cserkészvitorlázók hat gépe körözött a tábori oltár fölött. Istentisztelet után Bitter Illés rövid szentbeszédet mondott és megáldotta a XI. Pius pápa által rendelt módon a turisták hegymászó felszerelését.

AZ „EZER TÓ“ ORSZÁGÁBAN

BESZÁMOLÓ A MAGYAR CSERKÉSZ FINN ŐSERDEI EXPEDICIÓJÁRÓL

Az autóbusz, melyen 550 kilométert tettünk meg 1 nap alatt

XXV. FEJEZET

Ujabb felfedezőút — Az expedíció kétfelé válik — Hatszáz kilométer autobuszon — Európa páratlan útján — Meglátjuk az Északi jegestengert

A Magyar Cserkész őserdei expedíciójának minden embere feszülő mellel járt. Vízhordásnál, favágásnál vidám nóta, vagy füttyszó hangzott fel, tábori ujságunk, a Medvebőr is külön kiadásban jelent meg. Mindennek oka az volt, hogy sikerült kifogni végre a nagy halat, az Unariköngas pompás lazacát.

A hátralévő napokra változott haditervet készítünk. Az expedíció idősebb tajai felfedező útra indulnak Finnország északi földjére, egészen az Északi jeges tengerig, a fiatalabbjai pedig a táborból kisebb-nagyobb kirándulásokat téve folytatják az őserdei életet.

— Jegestengeri expedíció előre — vezényelt a Főnök, s megtörtént az elválás. Bizony fájt, ha csak napokra is eltávozni. Megszoktuk a táborhelyet, így az volt az érzésünk, mintha otthonról mentünk volna el. Minél többfelé megyünk, annál többféléről számolhatunk be a Magyar Cserkészben — vígasztalt a Főnök.

Lussua halászfaluból a jellegzetes finn autóbuszon megyünk. Elől autóbusz, hátul teherautó. Az utasok mindegyike hosszú útra megy. A csomagját hátulra rakja fel, s csomagja pedig mindenkinek van. A legtöbb ember legalább kerékpárját is magával viszi.

Jól ismert úton haladunk Rovaniemi felé, egy-kettőre megtettük a kilencven kilométert. Megváltjuk autobusz jegyeinket a nagy útra. Hihetetlen olcsó. Az ezer kilométernél hosszabb út ára csak 20 pengő. Odafelé az egész 550 kilométeres utat megszakítás nélkül tesszük majd meg.

Rövid, de kiadós alvás után reggel nyolckor meghatva ülünk fel a hatalmas autóbuszra. Menetrend szerint éjjel tizenkettő tájban érkezünk majd meg utunk végcéljához, az Északi jegestengerhez.

Gyanus pillantásokkal méregetjük útitársainkat. Ezekkel leszünk egy teljes napra összecsukva? Vajjon hajlamosak-e tengeri betegségre? Az autobuszban előkészített vízmentes papírzacskók gyanús lehetőségekre tesznek figyelmessé.

Lassanként megtelik a kocsi. Magyarok, finnek, svédek, németek, amerikaiak, angolok töltik meg. Nagy dudálással — finn vidéken ritka! — indul meg az autóbusz a nyílegyenes úton. Itt nincsen kerülgetés, a mérnök vonalzója jelölte ki Európa legészakibb műútját. A jó ötven-hatvan kilométeres iramban állandóan változatos vidék szalad el mellettünk. Ritkás erdő fenyőkkel és nyírfákkal, pirosra festett kis faházak, gyönyörű zöld virágos rétek. Az égen pedig a csodálatos szép felhőzet.

Az autóút a terephullámoknak megfelelően hol emelkedik, hol esik. Ilyenkor a kocsi érzékenyebb idegzetű utasai nagyot csuklanak s azt mondják, hogy: „Huk“. Mi, edzett magyarok, egyelőre csak élvezzük a hullámvasúthoz hasonló érzelmeket, de a kocsiban utazó német házaspár már meglehetős sárga arcszínt ölt.

Szerencsére az autó kisebb pihenőket tart. Ez a postaautó egyúttal. Minden községben megáll néhány percre s az utasoknak ilyenkor rendelkezésére áll a kahvia. A jó kávéért alig néhány fillért számítanak. Az autóbusz-sofőr, aki egyúttal postás is, felveszi a küldeményeket s máris megyünk tovább. Még érdekesebb, hogy nemcsak községekben és házaknál állunk meg, hanem néha a nyilt utakon is. Az útelágazásoknál, de a nyilt úton is kis faszekrénykék vannak. Ha zászló van rajtuk kitűzve, az autó megáll, a sofőr leszáll és a nyitott szekrénykéből kiveszi a levelet és a rajta lévő pénzt. Ugyanis itt nincsen trafik, ahol bélyeget lehetne venni. A sokszor félnapi járásra lakó tanya tulajdonosa elviszi levelét az útmelletti faládikóba s a bélyegköltséget pénzben mellékeli s a benne fekvő kis zászlót felállítja. A vezető kiveszi a küldeményt, a zászlócskát pedig befekteti a ládikába, hogy a másik autóbusz ne álljon meg feleslegesen. Az autóbusz-sofőr azután bélyeget ragaszt a levélre s a levél elindul útjára. De nemcsak bélyegpénzzel van ez így. Láttuk ugyanezt nagyobb pénzösszeggel is. Az embereknek eszükbe sem jut, hogy a nyitott szekrénykékből a pénzt eltulajdonítsák. Ó boldog finnek, hol vagyunk mi tőletek!

Kora délután ritkulni kezd a növényzet, a gép erősen kapaszkodik, közeledünk Finnország legmagasabb hegyei felé. A finn vízválasztóra fogunk hamarosan felérkezni. A hegy tetején finn zászló és kis őrház fogad. Erdőtűz-figyelőhely. Állandó őr-

Lappföldi ember népi öltözetben

A vízválasztó hegyekben kopár a vidék

Lappföldi ember népi öltözetben

ség van rajta. Felszerelése: messzelátó, térkép és pontos tájoló. És persze telefón. Ha füstöt látnak, azonnal megállapítják irányát s felhíva a másik hegyen lévő állomást, a kettő adataiból pontosan megállapíthatják az erdőtűz helyét. Telefónon értesítik a legközelebb fekvő hatóságot, ahol azonnal megteszik a szükséges intézkedéseket. Volt nap, hogy ezen az állomások tizennégy erdőtüzet fedeztek fel.

Lefelé kopasz hegyhátakon haladunk végig. Az út két oldalán kilométereken keresztül hatalmas fapalánk kísér. A hófuvások havát hivatott felfogni, hogy az út télen is járható legyen.

Szemben jön velünk egy másik autóbusz, mindenkin kabát, sál és meleg ruha. Látszik rajtuk, hogy ezek északról, a hidegebb vidékről jönnek. Csakhamar mi is felöltözünk, mert elkap egy csunya zivatar. Zuhog a víz, alig látni harminc-negyven lépésre. Az autóbusz lépésben halad. Szemközt velünk amerikai kerékpárosok jönnek. Az „öntött ürge" kifejezés csak halványan jellemzi, hogyan néztek ki.

Egy kis idő mulva kijutunk a zivatarból, szivárványt látunk s megint élvezet az utazás.

Virtaniemiben, a híres horgászhelyen nagyobb pihenőt tartunk. A szálloda tele van angolokkal és amerikaiakkal. Csodálatos műlégygyüjteményeket látunk, de nagy megelégedésre halljuk, hogy a legnagyobb hal, amit fogtak, csak két kiló volt. Hol van ez a mi lazacunktól.

A kocsinak váltakozik a közönsége. Már teljesen kicserélődött. Csak mi vagyunk még az eredeti utasok közül. Uj utaspár száll be. A tekintélyes megjelenésű férfi azt mondja a feleségének: „Nézd, úgy néznek éppen ki, mint a magyar cserkészek". Még pedig magyarul. Nagy örömmel válaszolunk: „Azok is vagyunk kérem." Van nagy meglepetés. A pesti református főgimnázium igazgatója utazik feleségével, részben hasonló úticéllal. Nagy az öröm a találkozása alkalmából. Milyen váratlan dolog itt messze északon.

Sanyi bá' énekelgetni kezd, lassankint az egész autóbusz átveszi a nótázást s így vidám szóval, énekelve hamar futnak a kilométerek.

Sötétség persze nincs, hiszen az éjszakai nappalok hazájába érkeztünk. Néhány óra mulva látni fogjuk az éjféli napot is.

Észre sem vesszük, milyen hamar telnek el az utolsó órák. Az óra háromnegyed tizenkettőt mutat s mi nappali világosságnál állunk meg Linahamari szállodája előtt. Néhány lépéssel odébb tengeri hajók ringatóznak a hegyek között mélyen benyuló tengeröböl vízében. Elértük az Északa Jeges tengert.

XXVI. FEJEZET

Magyarok a sziklafokon — Találkozás a híres petsamoi szunyogokkal — Meglátjuk az éjféli napot — Alvás az imbolygó hajón

Főutazási évadban vagyunk. A szállodában egyetlen szoba sem kapható, minden hely megtelt. Azt a tanácsot adják, hogy talán a kikötőben horgonyzó svéd hajón tudnak szállást adni. Egyelőre azonban nem törődünk a szállással. Nemsokára éjfél lesz s mi látni akarjuk az éjféli napot. A nemzetközi utazóközönség vándorlása megindul egy közeli hegycsúcs felé, mi is csatlakozunk hozzájuk s hatalmas lépésekkel sietünk fel a hegyoromra. Közben ismeretséget kötünk a híres petsamoi szunyogokkal. Százával röpdösnek fejünk körül. Jó centiméter hosszúak s ha az ember hegymászás közben száját nyitva felejti, a torkába röpülnek.

A jegestengeri expedíció éjjeli 12 órakor a le nem nyugvó napot nézi

Megizzadva, zihálva, de pont tizenkettőre fent állunk a sziklafokon. A nap mint hatalmas tüzes korong a horizont szélén a tenger vizében tükröződik. Mindenki azt várná, hogy most, most fog lebukni. De ehelyett lassan tovább megy, ismét tovább megy s egy idő mulva emelkedni kezd. Meghatva szemléljük a nagy csodát, a le nem nyugvó napot. Talán órákig el tudnánk itt ülni, ha a petsamói szunyogok enyhe célzásai s biztos találatai visszafordulásra nem kényszerítenének. Felkeressük a svéd hajót. Az öreg tengerifóka megértően int s fejenkint egy magyar pengő értékű finn márkáért élvezhetjük a nagy kajüt finom fekhelyeit.

Az enyhe ringás hamarosan álomba segít. Közbe fantasztikusnál fantasztikusabb tervek keringenek fejünkben. Mindenki azon töri a fejét, hogyan volna lehetséges, hogy az Északi Jeges tengeren holnap nagyobb hajókirándulást tegyünk. Akkor még csak álmodni mertünk arról, ami másnap gyönyörű valósággá vált.

A nap éjfél előtt, éjfélkor és éjfél után ugyanazon a lemezen

AMIT A BÚVÁRSZOLGÁLATRÓL TUDNUNK KELL

IRTA: PETNEHÁZY ZALÁN

A víz titokzatos és ismeretlen mélységének kifürkészése már az ősember képzeletét és tudásvágyát is izgatta.

Az első merülési kísérletek valószínűleg ruha és minden egyéb felszerelés nélkül, pusztán csak az úsznitudás segítségével folytak le. Egyedüli segédeszközként a lemerülést meggyorsító kőhorgonyt használták, amely a felvonókötéllel és a búvárkéssel kiegészítve teljessé tette ezt a legegyszerűbb búvárfelszerelést. A legnagyobb vízmélység, ami ilyen módon elérhető, kb. 30 m. Ennél mélyebbre merüléshez még a leggyakorlottabb úszónak sincsen elég ideje és tüdeje.

Nagyobb mélységekbe való lejutáshoz és általában mindennemű hosszabb ideig tartó vízalatti munka elvégzésére már különleges berendezések szükségesek. Ezek három csoportra oszthatók:

a) Csak megfigyelésre szolgáló, teljesen zárt, nyomást át nem adó edények látórésekkel, elvileg tetszésszerinti vízmélységek felkutatására.

b) Acéllemezből készült gömbcsuklós páncélruha, amely ugyancsak nyomásálló. Már bizonyos korlátolt munkák elvégzésére is alkalmas kb. 400 m vízmélységig.

c) Végül olyan berendezések, amelyek a külső víz nyomását átadják a testnek. Ide tartozik a búvárharang, a gumi búvároltöny és a ruhanélküli önmentő vagy lélegzőberendezés.

Ezenkívül még a következő rendszereket különböztethetjük meg: zárt rendszert, amelynél a búvár a szükséges levegőt és annak felfrissítő berendezését magával viszi és a tápcsöves rendszert. Ennél a levegő utánvezetése és öblítése a víz felszínéről tömlő segítségével történik.

Most pedig vessünk egy rövid pillantást a víznyomás és az emberi szervezet viszonyára. A nyomást át nem adó berendezéseknél ez szerepet nem játszik, de a harmadik csoportnál ennek figyelmen kívül hagyása a búvár életébe is kerülhet.

Tudjuk, hogy az ember a föld felszínére teremtett lény és mint ilyen, testének egész berendezése a szárazföldi élethez alkalmazkodott. Ettől a megszokottól való mindennemű eltérés csak bizonyos határig és ideig lehetséges. Ez a tény szab határt a nyomást átadó berendezések alkalmazásának is. A legnagyobb nyomás, amelyet az emberi szervezet még elbír, 16 atmoszféra, azonban ezt is csak néhány percig, fekve és a legnagyobb nyugalomban. Ennek a nyomásnak megfelelő vízmélységben tehát, ami 160 m-nek felel meg, munkát végezni már nem lehet. A legnagyobb mélység viszont, ahová eddig gumiruhás búvárnak lejutni sikerült, 94 m volt, 1915 márciusában Honolulu előtt érték el a Diamond-Headnál elsüllyedt F-4. amerikai tengeralattjáró kiemelésekor. Munkát itt sem végeztek, hanem csupán megfigyelés volt a búvár feladata. A búvár legkedvezőbb működési területe 50—60 m körül van. Nagyobb mélységekbe való lejutást a következő körülmények akadályozzák:

a) A vér gázelnyelő képessége a nyomás növekedésével megváltozik.

b) Nagy nyomás alatt a tüdő a levegő oxigéntartalmának csökkentését követeli meg.

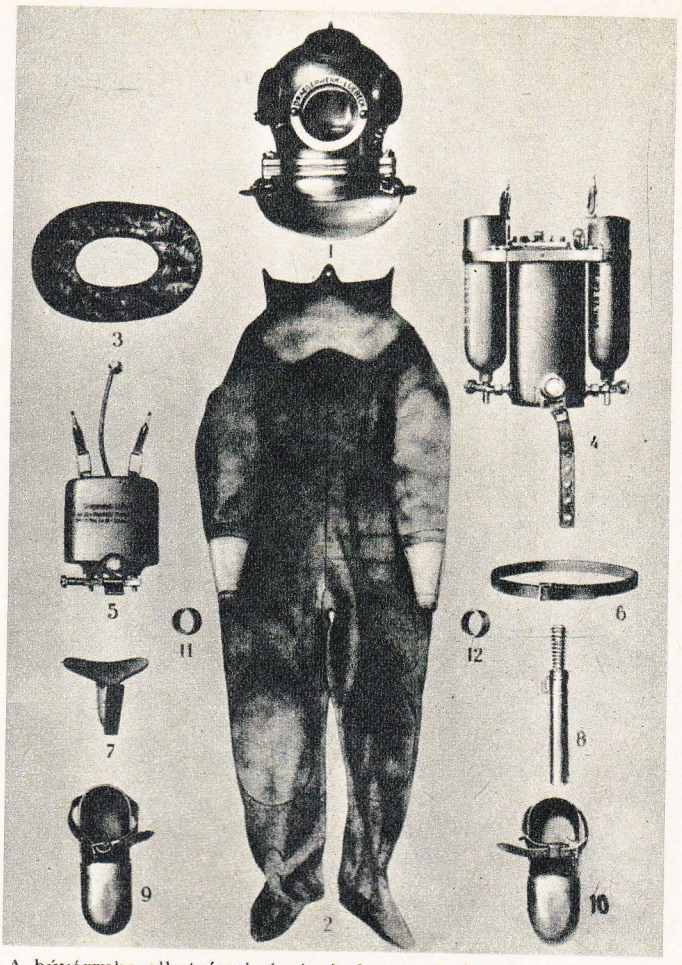

A búvárruha alkatrészei. 1. A sisak a nyakrésszel. 2. A búvárruha. 3. A nyak alátét. 4. A légszűrő-berendezés az oxigéntartállyal. 5. A mellsúly és légtartály. 6. Öv. 7. Farsúly. 8. Búvárkés. 9—10. Búvárcipők. 11—12. Csuklószorítók

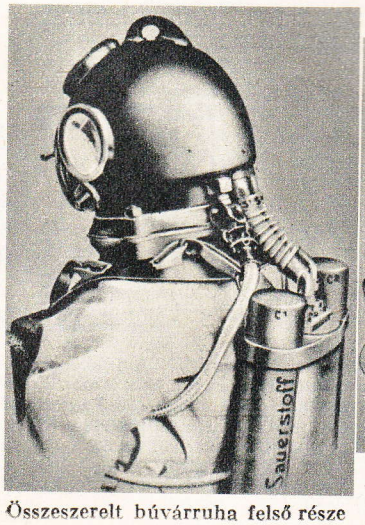

Összeszerelt búvárruha felső része

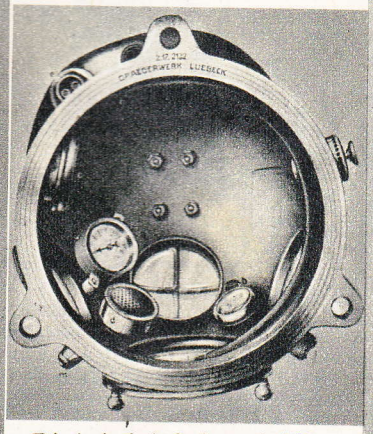

Búvársisak belseje. *a)* Mélységmérő. *b)* Óra. *c)* A telefon fejhallgatója. *d)* Mikrofón

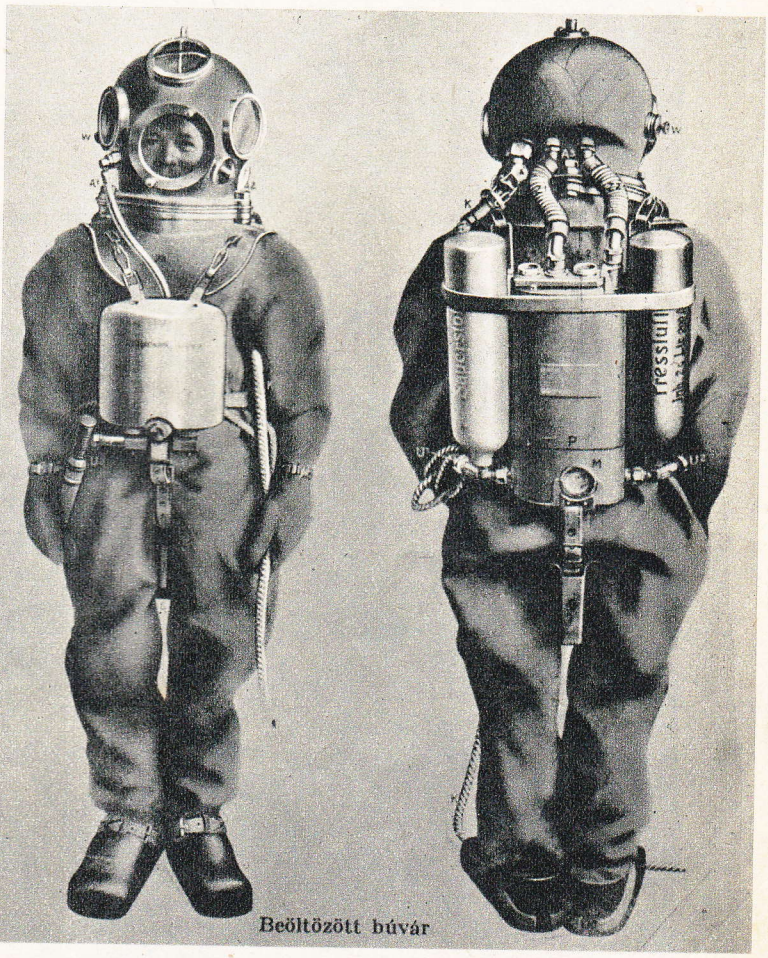

Beöltözött búvár

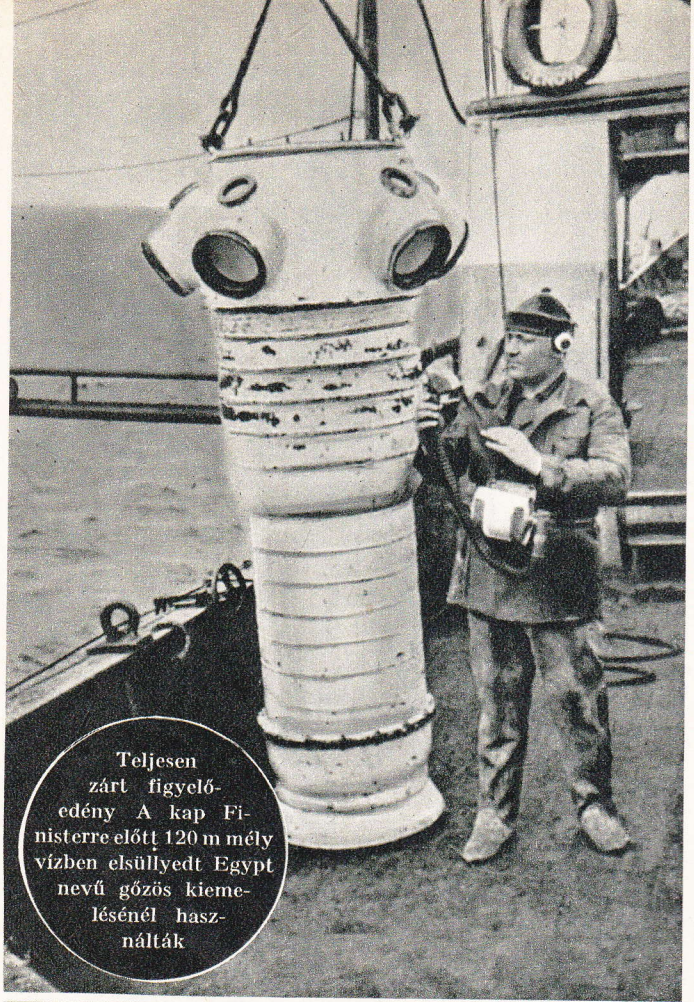

Teljesen zárt figyelőedény A kap Finisterre előtt 120 m mély vízben elsüllyedt Egypt nevű gőzös kiemelésénél használták

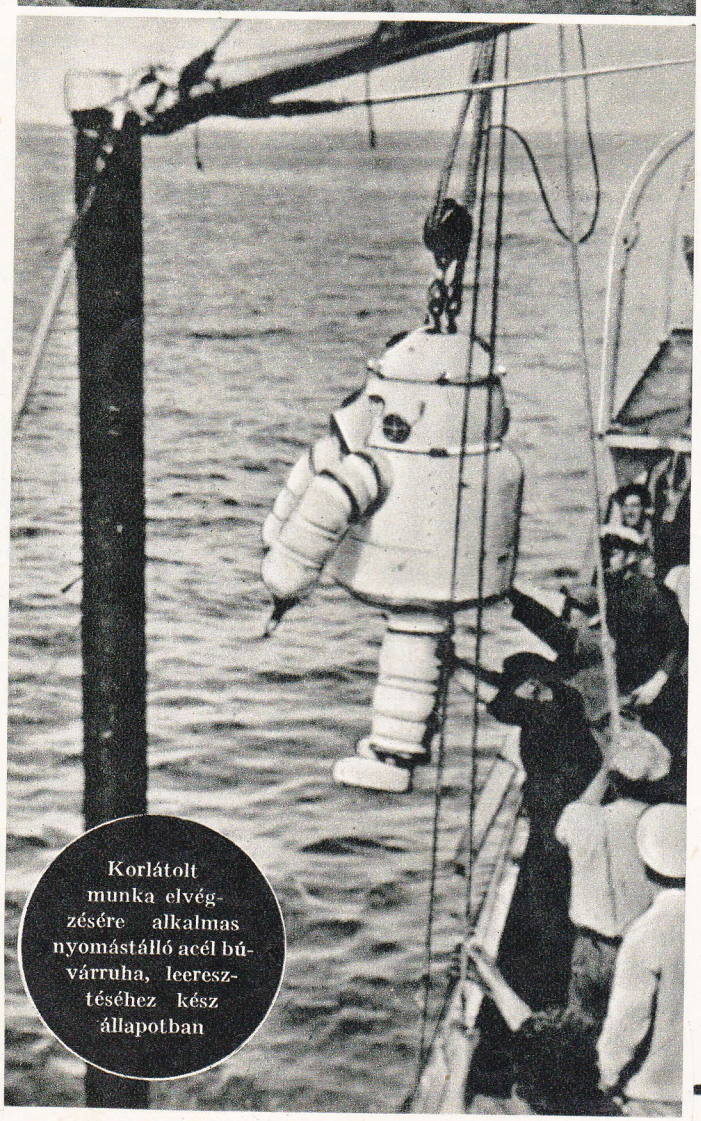

Korlátolt munka elvégzésére alkalmas nyomástálló acél búvárruha, leereszténéhez kész állapotban

c) Egy bizonyos munka elvégzéséhez szükséges erőkifejtés a mélységgel együtt szintén emelkedik.

Tudott dolog, hogy a vér normális nyomás mellett a levegőből csak az oxigént, illetve szénmonxidot nyeli el, ezzel párhuzamosan természetesen csak széndioxidot képes leadni. Ez a cserélő tulajdonság a nyomás növekedésével megváltozik és a vér a levegőből most már a nitrogént is elnyeli, sőt annak egy részét a szövetekbe le is rakja. A normális nyomásra való visszatéréskor ez az elnyelt gáz újra felszabadul és a szervezetben súlyos elváltozásokat okoz (érdugulás, agyvérzés, gutaütés). Kisebb állatoknál a nagy nyomás hirtelen csökkentése a szervezetben felszabaduló gázok miatt robbanáshoz hasonló jelenségek közt folyik le, az állat egyidejű kimulása mellett. Ez a jelenség hasonlatos az ásványvizes üveg hirtelen kinyitásakor lejátszódó folyamathoz. A nyomás hirtelen esik, aminek következtében a szénsav nagy erővel feltör a vízből. Embernél kb. csak 20 m-nél mélyebb vízből való visszatéréskor jelentkezik ez a hatás keszon-betegség formájában. Ezt elkerülendő, szükséges, hogy a nagy mélységekből visszatérő búvár ne hirtelen, hanem csak fokozatosan térjen vissza a felszíni nyomásra és így a vérnek és a tüdőnek ideje legyen a felszabaduló fölös gázt a szervezetből eltávolítani.

Egy példa:

50—60 méter mélységben tíz percig végzett munka után a búvár először feljön 3 perc alatt 18 méterig, itt vár 2 percet; utána 15 méteren 2 percet 12 méteren 3 percet; 9 méteren 5 percet; 6 méteren 10 percet, a feljövetel összideje tehát 32 perc.

Ugyanebben a emélységben végzett egyórás munka után feljön 24 méterig 3 perc alatt, ahol 15 percet vár; utána 21 méteren 20 percet; 18 méteren 25 percet; 15 méteren 30 percet; 12 méteren 30 percet; 9 méteren 35 percet; 6 méteren 40 percet; 3 méteren 40 percet; a vízben eltöltött összes idő: egy óra munka és négy óra felszállás.

Ez az időrendi összeállítás Haldane angol orvostól ered.

Gyakran előfordul, hogy a búvárnak akár baleset, akár pedig rosszullét miatt nagy mélységből is hirtelen kell feljönnie. Ilyenkor a búvárt, ha még életben van, egy úgynevezett rekompressziós kamrában helyezik el, ahol az elhagyott mélységnek megfelelő nyomásnak vetik ismét alá, hogy ezzel a szervezetében hirtelen felszabadult gázt újra visszakényszerítsék a vérbe. Ezzel az eljárással a búvár élete megmenthető. A nyomást azután a Haldane-féle táblázatok szerint a mélységi fokozatnak megfelelően a külsővel kiegyenlítik. Ha ilyen kamra nem áll rendelkezésre, akkor a ruhát körülkötéssel belső nyomás elviselésére alkalmassá teszik, majd pedig az előbbi elvek szerint eljárva igyekeznek a szerencsétlenül járton segíteni.

A levegő oxigéntartalma kb. csak 2 atm. nyomás után kezdi káros hatását éreztetni. A tüdő ugyanis normális nyomás mellett 21% oxigén feldolgozására képes, ha a nyomás megnövekszik, ezzel együtt az oxigén felvevőképessége is fokozódik, több oxigén jut a vérbe. Ez az oxigéntöbblet oxigénmérgezést és tüdőgyulladást okozhat. A levegő oxigéntartalmát 40 m-en kb. 13%-ra, 60 m-en pedig 10%-ra kell lecsökkenteni. Meg kell jegyeznem azonban, hogy ez csak a zárt rendszerű búvárkészülékeknél játszik szerepet, mivel csupán ezek alkalmasak 30—40 m-nél nagyobb merülések végrehajtására. Gyakorlatban ezt a csökkentést úgy érik el, hogy vagy az oxigénadagolást szabályozzák, vagy pedig az oxigént olyan gázzal

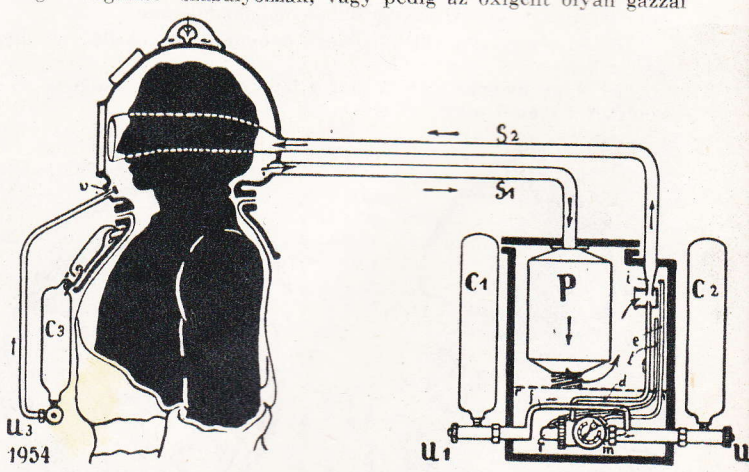

Zárt rendszerű Dräger búvárruha és légvezetéke. A kilélegzett levegő az S_1 csövön át a P kálilug tartályba kerül, ahol a széndioxidtól megszabadul. A tiszta, de oxigénszegény levegő az *i* keverőben veszi fel újra a C_1 és C_2 tartályokból az *M* elosztószelepen keresztül a szükséges oxigént. A belégzésre alkalmas levegő az S_2 csövön át jut újra be a sisakba. A C_3 tartályban sűrített levegő van, ezzel lehet a belégző levegőt felfrissíteni és a ruhát feldobatáshoz előkészíteni

Ausztráliai búvárok

keverik, amelyet a vér nem nyel el, tehát nem fogy el az oxigén mellől. Ez az ú. n. fékezőgáz. Ilyen pl. a hélium, metán, hidrogén stb.

A vízgőz és a kilehelt széndioxid elvezetésére általában kétféle rendszert alkalmaznak és pedig vagy lekötik, vagy pedig öblítéssel elvezetik.

A külső nyomás megnövekedése a tüdőn kívül az élettani egyensúly fenntartása érdekében az emberi szervezet sejtjeit is nagyon igénybe veszi.

Nagy nyomás alatt elvégzett munkateljesítmény szempontjából a felszínnel összehasonlítva, ennek sokszorosának felel meg, nagyjában kb. annyiszoros, mint ahány tíz méter víz van a búvár feje fölött.

Vegyük az előbbi példát alapul: a búvár hatvanméteres vízben egy órát dolgozott, ez a felszínen hat órai munkának felel meg. Ehhez még hozzájön a négyórás felszállási idő, a megnövekedett közegellenállás és a nehézkes ruha munkagátló hatása is.

A felsorolt tényekből kitűnik, hogyha az ember számára teljesen idegen elemben és a szokatlan körülményekből folyó követelményektől el is tekintünk, a búvárszolgálatra csak teljesen ép szervezet és kiegyensúlyozott, nyugodt idegrendszer alkalmas. És még mindezeket feltételezve is, nagyon sok körülmény befolyásolja és gátolhatja meg a búvármunka sikerét. Például:

A víz- és fenékviszonyok:

a) Öt m/mp.-nél nagyobb vízsebességben merülni nem lehet.

b) Ha a víz 8—10 C foknál hidegebb, nem igen merülnek, mert nagy a hőelvonás és a tapintóérzék eltompul.

c) A vízben lebegő iszap és a sötétség csak kellemetlen.

d) Ha a fenéken az iszap ½ m-nél mélyebb, benne munka nem végezhető.

e) Sziklák, roncsok a mozgást gátolják és sérülést okoznak.

Emberi tulajdonságok:

a) Ijedés, ájulás, képzelődés.

b) Tele gyomor, sok folyadék, alkohol a szervezetben, nátha, kólika.

c) Sérülések a víz alatt. Főleg a tapintóérzék eltompulása miatt.

Búvárbalesetek:

a) A búvár valamiben elakad. A mentés csak idő kérdése.

b) Ruhaszakadás. Ha a segítség késik, a búvár megfullad, vagy a vízzel telt ruha súlya alatt emelés közben a gerince eltörik.

c) Tömlős rendszernél akár szivattyúhiba, akár pedig tömlőszakadás miatt a búvár nem kap levegőt. A ruhában lévő levegő kb. ¼ óráig elég, a mentésre tehát ennyi idő áll rendelkezésre.

d) Oxigénmérgezés. Csak zárt rendszernél fordul elő. Jelei enyhébb esetben a részegséghez hasonló, súlyosabb esetben szúrás és erős fájdalom a tüdőben.

e) Rázuhanás, összenyomás és egyéb előre nem látott szerencsétlenség. Csak a gyors segítség és a baleset azonnali felismerése nyujt lehetőséget az élet megmentésére.

Ezek után nézzük meg, hogyan is készül fel a búvár a merüléshez és miként viselkedik a víz alatt.

Miután a merülés helyét pontosan megjelölték, a soros búvár meleg gyapjú kezeslábast vesz magára és két társa segítségével a fejnyíláson át bebújik a gumiruhába; felteszik rá a nyakrészt és a sisakot, ezeket három csavarral egymáshoz és a ruhához csavarják, a sisak szájrésze azonban nincsen becsavarva. Ezután következik az öv, a jelző- és felvonókötél, bronz-cipők és a mell- és hátnehezékek felerősítése. Miután a légszivattyút, illetőleg a légfrissítőt megvizsgálták, a légtömlőt rácsavarják a sisakra, majd a légvezetéket mégegyszer átvizsgálva, a szájrészt becsavarják és a búvár merüléshez kész.

A merülés történhet kötélen, létrán, vagy kötélre erősített súlyon, esetleg ülőpadon, gyakran előfordul azonban az is, hogy a búvár egyszerűen beugrik a vízbe. A vízbeszállás a körülmények szerint lehet partról, munkapadról, vagy hajóról.

A parton lomhán és nehezen mozgó búvár a vízben egyszerre könnyűnek érzi magát, mert a ruha felhajtó ereje súlyának javarészét felemészti. Iszapos vízben, mint például a folyóvíz, fél méterrel a szint alatt már teljes sötétség veszi körül, de tiszta tengervízben még negyven méter mélységben is jól lát. Világító eszközt használni csak tiszta vízben tud.

Búvár-öltöztetés. A sisakot felhelyezik a nyakrészre

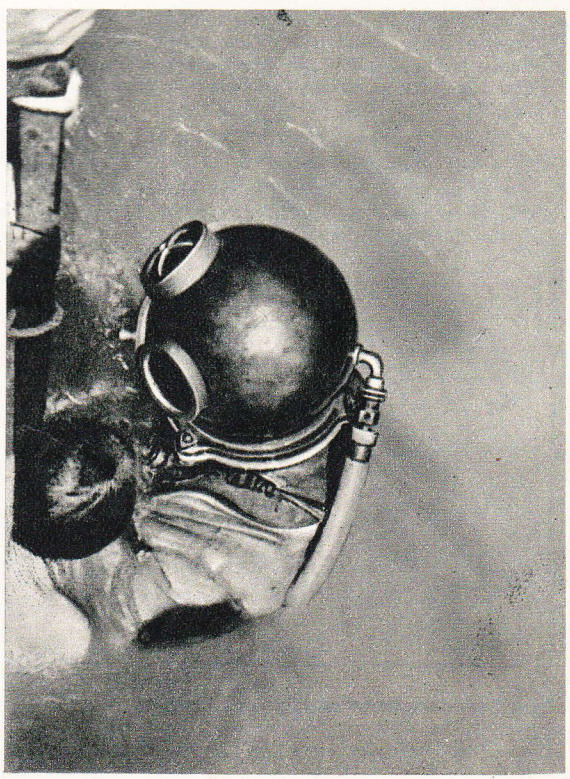

A lemerülő búvár

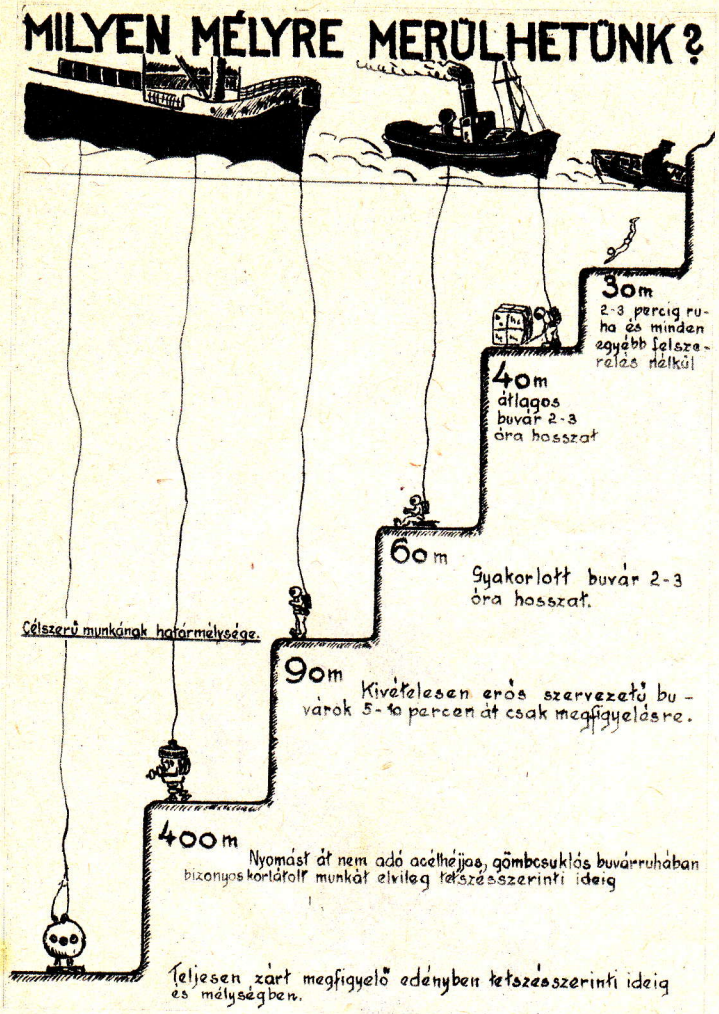

Helyváltoztatás a feneken a földihez hasonlóan történik, csak lassabb ütemben, ez megkönnyíthető azáltal, hogy levegőadagolással a ruha felhajtó erején változtatni lehet. A sisakon ugyanis oldalt egy kiömlő szelep van, amelyet a fej oldalmozgatásával lehet működésbe hozni és ezzel a ruhában lévő levegőmennyiséget szabályozni. Ennek segítségével a búvár ruháját annyira is felfújhatja, hogy mint egy gömb a felszínre úszik. Ilyen ruhában, ha a búvár elájul és ezt a kiömlő szelepet vezérelni tovább nem képes, a ruha megtelik levegővel és önmagától a víz színére emelkedik.

A lemerült búvár csak lassú munkát tud végezni, mert a víz közegellenállása minden hirtelen mozdulatot megakadályoz. Ilyen munkák például: helyváltoztatás, keresés, csavarás, illesztés, megkötés, fűrészelés, reszelés, vésés, rakodás, ásás és vízalatti autogén vágás.

Végezetül néhány megtörtént eseten keresztül hatoljunk közelebb a búvárszolgálat veszélyes és különleges világához:

Egy alkalommal a feneket ért búvár, miután a keresett tárgyat nem találta meg, annak felkutatására indult. Az iszapos fenéken nehezen küzdötte magát előre, majd végkép megrekedt a nyúlós tömegben. Minden elszabadulási kísérlete csődöt mondott és most már derékig az iszapban felülről kért vészjellel segítséget, a kiszabadítás azonban innen sem ment. A kísérletek egyetlen eredménye az lett, hogy most közel hónaljig besüllyedt és a lélekjelenlétét is elvesztette. Végül, mint annyi máskor, most is a véletlen jött segítségre, a mellére nehezedő iszap ugyanis a tüdejét annyira összeszorította, hogy elájult, aminek következtében a levegőkiömlést tovább nem szabályozhatta, a ruha megtelt levegővel és olyan erővel dobódott fel, hogy a mentőcsónak fenekét is majdnem betörte. A felélesztett búvár semmire sem emlékezett a szeme előtt felkavarodó piros karikákon kívül és feletébb csodálkozott, amikor a ladikban találta magát.

Másik esetben egy önmentővel felszerelt búvár ruha nélkül merült le a meglehetősen hideg vízbe s mikor a víz felszínére került, vette csak észre, hogy a vízalatti kagylók a bal combját kb. egy méter hosszan felhasították, szerencsére nem nagyon mélyen. A seb a víz alatt nem vérzett és a hideg víz a bőrt annyira érzéstelenítette, hogy a búvár észre sem vette a sebesülést.

Folyóvízben sok kellemetlenséget okoz az uszadék, amely a búvárt és a tömlőt annyira körülöleli, hogy kiszabadítása sokszor csak pár órai munka után, fűrész, balta és csáklya segítségével lehetséges.

Vízalatti építkezésnél történt a következő eset. A feneken mozgó búvár tömlője és jelzőkötele a cölöpök közé csavarodott olyan szorosan, hogy többé sem előre, sem hátra nem mozdulhatott. Segélykérő jeleire, miután látták, hogy felvonni nem lehet, egy másik búvár merült le a bajbajutott megsegítésére. A két sisakot összeértetve, megbeszélték a segítés módját. A megszorult búvár levegőt gyüjtött a ruhájában és megkapaszkodott. Mihelyt elegendő felhajtóerővel rendelkezett, társa leszerelte róla a tömlőt és a köteleket. Ezek után a nyolc órai kényszerfogságra ítélt búvár megszabadulása csak pillanatok kérdése volt.

Végül hadd mondjam el a világ legkülönösebb, de egyben legmulatságosabb búvárbalesetét is, amely ugyancsak nálunk történt. A búvárok egy tiszaparti gyár csővezetékének összeillesztésén dolgoztak. A munka a szép nyári napsütésben gyönyörűen haladt. Az egyik váltás után azonban a lemerülő búvár pár percnyi munka után kétségbeesett vészjeleket ad, majd a felhúzást be sem várva, feldobatja magát és kézzel-lábbal jelzi, hogy azonnal vetkőztessék le. A munkálatok vezetője el nem tudván képzelni a nagy riadalom okát, saját maga fogott hozzá a vetkőztetéshez. Amikor azonban a szájrészt lecsavarta a sisakról, mindent megértett egyszeriben, mert a sisakból legnagyobb megrökönyödésére, majd pedig óriási derültségére, három kifejlett darázs repült ki esze nélkül. Ezek a jámbor állatok a parton röpdösve a kikészített hűs sisakokat nézték ki jövendőbeli lakóhelyükül. Amikor aztán a búvárral együtt a víz alá kerültek, annyira megijedtek, hogy még a náluknál is jobban megijedt búvárt sem merészelték megcsípni. Mindenesetre nem a legkellemesebb érzés három rémülten röpködő és zümmögő lódarázszsal egy sisakba összecsukva lenni. A humor tehát még a víz alá is elkiséri az embert.

És most, miután mi is elkísértük a búvárt ebbe a különös világba, ahol sok szépség és érdekesség mellett ezer veszély is vár reá, jegyezzük meg magunknak azt, hogy aki a veszéllyel szembenéz, talpig ember, de talpig ember az is, aki a veszélybe jutottat megsegíti. Ez biztosabb tudat számára, mint a legdrágább földi kincs. Az élet nem más, mint munka, harc, megsegítés és újrakezdés. Ezért mondja a búvár a tengerésszel együtt, akinek ikertestvére, hogy: „A Jóisten segít rajtunk, de kormányoznunk azért mégis csak magunknak kell."

Vége.

Irodalom: A. Gowans Whyte: Deep-sea salvage. London, Sampson Low. Hermann Stelzner: Taucher Technik. Charles Coleman Lübeck.

A m. kir. Dohányjövedék

az idén is meglepetéssel szolgált a Nemzetközi Vásár látogatóinak. Az iparcsarnok nyugati főbejáratával szemben épült művészi és monumentális pavillonjában mutatta be a magyar föld kitünő termékéből készült és magyar kezek ízléses munkáját dícsérő gyártmányait.

Gépszállítás a starthelyre

Teleki Pál gróf Ulbrich Hugóval nézi a cserkészrepülőket

Magyar Cserkészek a lengyel testvérektől kapott „Csuvaj"-on

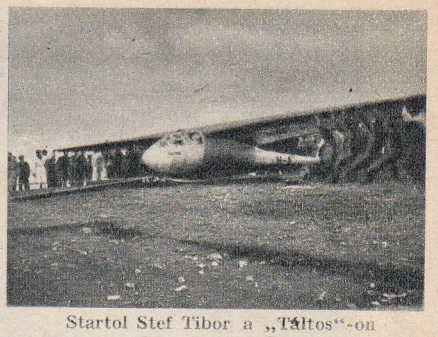

Startol Stef Tibor a „Táltos"-on

A budapesti cserkész vitorlázó telepen

Április 16-án, vasárnap, nagy napjuk volt a cserkész vitorlázó repülőknek. Gróf Teleki Pál miniszterelnök meglátogatta a vitorlázó repülőket. Nagyfontosságú római útja előtt a cserkészetből merítsen erőt római „jó munkájához". Cserkészrepülőinknek a kedvező idő és kedvező széljárás következtében szebbnél-szebb idő- és távrepülések sikerültek.

A fentemlített vasárnapra szeles időt jósolt a meteorológia. A jóslat bevált. A sorakozó és a zászlófelvonás kilenc órakor volt. Ekkorra már a szép fehér cumulus felhők is felsorakoztak az égen.

Gyorsan felismerték a vitorlázó repülők az időjárás kedvező voltát és máris felhangzott a vezényszó: „az iskolázást szüntessétek be", „valamennyi gépet készítsetek fel az útra.„

A szél vígan fütyörészett. A vitorlázógépeket szép sorjába felvitték a kilövés helyére. Négy gyakorló, négy iskolagép és két nagyteljesítményű vitorlázó repülőgép várta a „jó munkát". A „Kasszián", „Wolf", „Tücskök", Vöcskök" és a lengyel testvérektől ajándékba kapott „Czuvaj", már felszállt s mint a fecskék a vihar előtt, úgy keringtek a Hármashatárhegy felett.

Gróf Teleki Pál Erdélyből jött főpapi vendégével nagy érdeklődéssel hallgatta Rotter Lajos cserkészrepülő magyarázatát.

Tizenegy óra. A szél folyton erősbödött, majd pedig a vitorlázó repülésnél oly fontos termikus emelkedő légáramlás kezdődött. Ez 4—5 óráig is szokott tartani. Ezt az időt kell kihasználni a két nagyteljesítményű vitorlázó géppel: a „Táltossal" és a „Karakánnal", hogy pilótáik terveit siker koronázza. Stef Tibor az aranykoszorus T. jelvény megszerzésére indul a „Táltoson". Érdekes látvány, amint a „Táltos"-t, mint egy száguldani készülő igazi táltost, izmos cserkészkezek lefogják. Pattogó vezényszó és tíz-tíz cserkész szalad a gumihuzallal. A gép már a levegőbe lendült. Gyorsan tör a magasba, s mintha elfogna egy-egy erősebb áramlást, húzódik a felhők felé. Gyönyörködünk a „Táltos" mozdulataiban és méltóságteljes vitorlázásában.

Az ég a Csúcshegy irányában tele van vitorlázó gépekkel és csodás felhőkkel, (ez utóbbinak a repülők és a fényképészek örülnek a legjobban!) A gépek szépen siklanak, köröznek, a nap pedig csillog a fényes szárnyakon. A „Táltos" és „Karakán" is még a Hármashatárhegy felett keringenek. Amint azonban alkalmas áramlatba értek, megindultak az ismeretlen cél felé, Szeged irányába. „Táltos" hamarosan eltűnik szemünk elől, míg „Karakán" a Margitsziget felett vitorlázik, de nemsokára „megkapaszkodik" egy gyors szélben és meg sem állt Nagykőrösig. Az útja szép volt, magasan járt 1000, 1500 m körül és így vette észre egyszerre, hogy Cegléd fölött van. Nagy utat repült be (80 km). Pilótája ezzel megszerezte a „teljesítmény"-jelvényt és így ő a tizenötödik, akinek ez megvan. A tizenöt teljesítményjelvényes vitorlázó repülő közül négy az idén februárius óta szerezte meg a jelvényt és a cserkészek közül pedig hét annak boldog tulajdonosa.

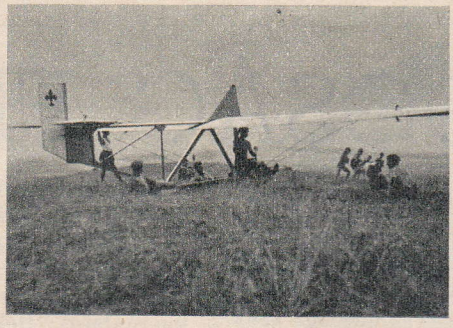

A „Zögling" startja

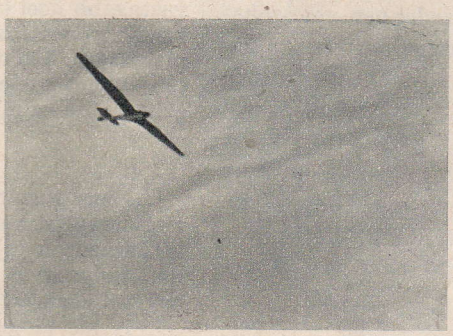

Cserkész vitorlázógép a levegőben

A hármashatárhegyi vitorlázó repülők otthona

Gróf Teleki Pál gyakori vendége a telepnek. Most is megtekintette a hatalmas hangárt. A cserkészvitorlázó repülők nagy reményekkel vannak tele. Hiszik, munkájukban és terveikben előbbre juthatnak. Újabb hangárok épülnek majd a hegytetőn és egy rendes lakóépület is a cserkészrepülők részére. Jelenleg 80 cserkész tanulja 18—20-as csoportokba osztva a vitorlázást és készül szorgalmasan az A, B, és C vizsgákra. Ulbrich Hugó társelnök a legfőbb irányítója a cserkészrepülésnek. Nagytudású oktatógárda működik: Gundrum Zoltán, Stef Tibor, Tatarek Béla, Török Ödön, Dolevicsényi Ferenc, Osdolay György, Kemény Sándor, mind megannyi híres cserkészvitorlázó repülő.

Építés alatt áll néhány „Tücsök" típusú gyakorlógép. A szél elfáradt és így a cserkészrepülők is leszálltak. Hazatértek. Estére megkerül Monori Kovács — Nagykőrös mellett — csak Stef Tiborról nincs hír, pedig az egész ország és cserkészet érdeklődése, szeretete kíséri útján. Végre másnapra megjön az örömhír „Stef Tibor a „Táltos" vitorlázórepülőgépen Borosjenőnél, román-megszállt területen szerencsésen földet ért", repülésével 254 km utat tett meg.

Kántor Géza

A „Kasszián" vitorlázógép, melynek Teleki Pál grófnő a keresztanyja

Tatarek Béla startra készen

Teleki Pál gróf búcsúzik Ulbrich Hugótól

Stef Tibor gépében

Golyószóró tüzelőállásban.

Géppuska.

A GYALOGSÁG FEGYVEREI

A mai háborúban a legkülönbözőbb fegyverek tömkelegét használják a különböző fegyvernemek. A gyalogság, mely a harc egyes mozzanataiban, vagy egyes harcfeladatok megoldásában teljesen magára lehet utalva, minden olyan fegyverrel rendelkezik, amire az eredményes harchoz szüksége lehet.

A tűzfegyvereknek az utóbbi évtizedekben való rohamos fejlődése, új tűzfegyverek megszületése, teljesen átalakította a hadviselés módját. Ha a mai háború lényegét meg akarjuk érteni és meg akarjuk ismerni, elsősorban a mai hadsereg tűzfegyvereit kell ismernünk.

A gyalogság fegyvereit nagyjából két csoportra osztjuk : 1. egyéni fegyverek és 2. olyan fegyverek csoportjára, amelyek kezeléséhez több emberre van szükség.

Vegyük először sorra az egyéni fegyvereket.

A puska

A puska a honvéd legegyénibb és legfontosabb fegyvere. Fegyvernemre való tekintet nélkül a puska (karabély) csaknem minden honvéd egyéni felszereléséhez hozzátartozik.

A mai hadsereg harcosai ismétlő puskával vannak felszerelve. Az ismétlőpuskával egyszeri töltés után öt lövést lehet leadni. A puskába ugyanis töltéskor öt töltényből álló tárt tölthetünk. Az egyes lövések után egyetlen kézmozdulattal „ismételhetünk", amire az üres hüvely a puskából kirepül s a csőbe új töltényt lökünk.

Az ismétlőpuskából percenként 12—15 célzott lövést adhatunk le. Tehát tűzgyorsasága már elég tekintélyes. A puska csöve huzagolt, ezért a lövedék nem bukdácsol a levegőben s elég nagy távolságra 2500—3000 méterre eljut. A puskának ezt a legnagyobb lőtávolságát nem használjuk ki. Hatásos lövést puskával 400 méter távolságig adhatunk le.

A pisztoly

Az önműködő pisztolyba egyszerre 7—8 töltényt lehet egy-egy tárral betölteni. A pisztoly billentyűjének elrántásával nemcsak a csőben levő lövedék elsülése következik be, hanem a hüvely kivezetése és a következő töltény csőre töltése is bekövetkezik. Ilymódon pisztollyal percenként 20—25 célzott lövést adhatunk le.

A pisztoly kimondottan a közelharc fegyvere. Parancsnokok és olyan honvédek (golyószóró, géppuska, nehézpuska-kezelők stb.) használják, akiknek beosztásuknál fogva puskájuk nincsen. Csak a legkisebb távolságon hatásos és kimondottan az önvédelem fegyvere.

Ugyancsak a közelharc eszközei a szurony, a kard és a kézigránát. A *szurony* puskára tűzve a gyalogos legfontosabb közelharc eszköze. A *kard* a mai háborúban már nem igen használatos. Békében karhatalmi célokra használják. — A kézigránát erős robbanó anyaggal töltött vékonyabb vagy vastagabb acél (vas) szelence. Olyan formája van, mint egy kisebb mustáros üvegnek. Kézzel hajítják el 30—40 m távolságra. Ütődésre robban és kb. 6 m sugarú körben sebesítenek repeszdarabjai. A gyalogos a rohamra indulás előtt dobja az ellenség védőállásába.

Lángszóró

Nagy füst és lángoszlopa a saját és ellenséges csapatra nagy erkölcsi hatást gyakorol. Alkalmazása : rajtaütéseknél a támpontok és fészkek, továbbá kis erődök megtámadásánál, helység és utcai harcban, páncéljárművek lőrései és látrései ellen eredményes.

A kis lángszóró külsőleg hasonlít egy szőlőpermetezőhöz. Működése kb. olyan, mint a szódavizes üvegé. Hatótávolsága kb. 20—25 m. Három részből áll, ezek : 1. nyomótartály, 2. olaj-tartály, 3. a fecskendő cső a gyujtó és elzárókészülékkel.

A lángszóró szintén a közelharc fegyverei közé sorolható.

A golyószóró

A golyószóró önműködő lőfegyver, amelynél a lőporgázak visszalökő ereje mozgatja a závárzatot és az adogatót. A golyószóróval 25-ös távokból lőhetünk ki ugyanolyan töltényt, mint a puskából. Golyószóróval egyeslövést és sorozattüzet egyaránt lehet adni. A golyószóró csöve léghűtéses. Súlya alig nagyobb a puskáénál.

Tűzgyorsasága elméletileg 600 lövés percenként. Azonban az újratöltés és az időnkénti csőcsere a lőgyorsaságot percenkénti 120—150 lövésre csökkenti.

A golyószóró csöve léghütésű. Igy a csövet bizonyos számu lövés után újra kell kicserélni. De a golyószórónak nem is feladata a hosszú sorozatokban való tüzelés. Igy csak sok lőszert pazarolna. A golyószórónak célzott lövéssel rövid sorozatokat kell lőnie. Fő előnye, hogy könnyű és kis célt mutat.

A géppuska

„A géppuska a gyalogság leghatalmasabb tűzeszköze. Tüze a gyalogság tűzerejének a lelke és a gyalogharc gerince." (Gy. Gy. Sz.)

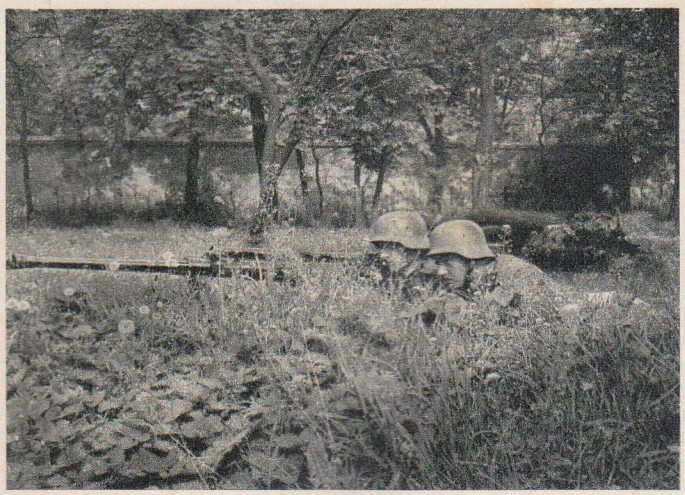

Nehéz puska tüzelőállásban.

A géppuska lőtávolsága 2—3 km. Sorozattűz esetén egy perc alatt kereken 500 lövést tud leadni. Ilyen tűzgyorsaság mellett a cső erősen felmelegedik. Ezért a géppuska csövét hütőburok fogja körül; a csövet vízzel hütik.

A géppuska tölténye ugyanolyan, mint a puskáé és a golyószóróé. Lövéshez azonban a töltényt elő kell készíteni: hevederezni kell. Egy-egy vászon hevederbe 250 drb töltény fér el. Ezt a behevederezett töltényt kis ládikában az u. n. rakaszban tárolják és szállítják.

A géppuska önműködő lőfegyver. A závárzatot és az adogatót a lőporgázok okozta hátralökő erő tartja mozgásban. Igy a géppuska önműködően tölt, tüzel és ürít. A géppuska részei: *a)* maga a géppuska, *b)* az állvány, *c)* a paizs-lemez, *d)* felszerelési cikkek.

A külön felszerelhető körcélgömbös irányzóberendezésével alacsonyan szálló repülőkre is tud tüzelni. Ezért a gyalogság csapatlégvédelmi fegyvere.

Ujabban több géppuska együttes tüzét közvetett irányzással való lövéssel is használják. Ilyenkor a géppuskák a peremvonal mögül lőnek s 2—3 km-nyi távolságra a tüzelő állásokból nem látható területet szórják be hatásos területtűzükkel.

A géppuskát és a géppuska táplálásához szükséges nagy mennyiségű lőszert málhásállatokon vagy kocsin szállítják. Harcban a géppuskát, az állványt, két lőszeres rakaszt egy-egy kezelő viszi.

Nehézpuska

A nehézpuska a gyalogzászlóalj páncéltörő fegyvere. Működése a pisztolyéval azonos. Rövid csőhátrasiklású fegyver. Súlya 40—45 kg. Harcban két kezelő viszi, menetközben lófogatú taligán szállítják.

Feladata: 1. páncéljárművek elhárítása és 2. makacsul ellenálló gyalogsági tűzgépek lekűzdése. E két feladatának megoldására kétfajta lőszert használnak. Páncéljárművek megsemmisítésére páncéltörő-gránátot, élő célok lekűzdésére pedig repesz-gránátot lő ki.

Az irányzó berendezése oly tökéletes, hogy 1000 m-en belül csaknem minden lövése talál. Kis célt mutat, s ezért a „vakon mozgó" páncéljárművek legkomolyabb ellenfele.

Az aknavető

A gyalogsági aknavető a lapos röppályáju gyalogsági fegyverek hatásának kiegészítésére szolgál a maga meredek röppályájú lövedékével. Hatótávolsága 2—3 km.

Az aknavető lényegileg nem más, mint egy ferdén felállított acélcső, amiből meredek röppályával csapódásra robbanó lövedéket: aknát lőnek ki. Az aknavető lövedéke: az akna. Ürmérete 7—8 cm.

Az aknavető a gyalogság nehéz fegyvere. A fedezék mögött lévő ellenség ellen használják a tüzérségi tűz kiegészítésére vagy pótlására.

A páncéltörő ágyú

A páncéltörő ágyú igen kis ürméretű ágyú. Könnyű, két ló húzza. A gyalogezred páncélelhárító fegyvere. Akár a nehézpuska, a páncéltörő ágyú is két fajta gránátot lő. Páncéljárművek ellen a páncélgránátot, élő célokra pedig a repesz-gránátot.

Tökéletes irányzóberendezésével nagyon nagy a lőszabatossága és eléggé nagy a lőgyorsasága is. A gyalogságunk egyik legkorszerűbb és legtökéletesebb fegyvere.

Aknavető irányzása

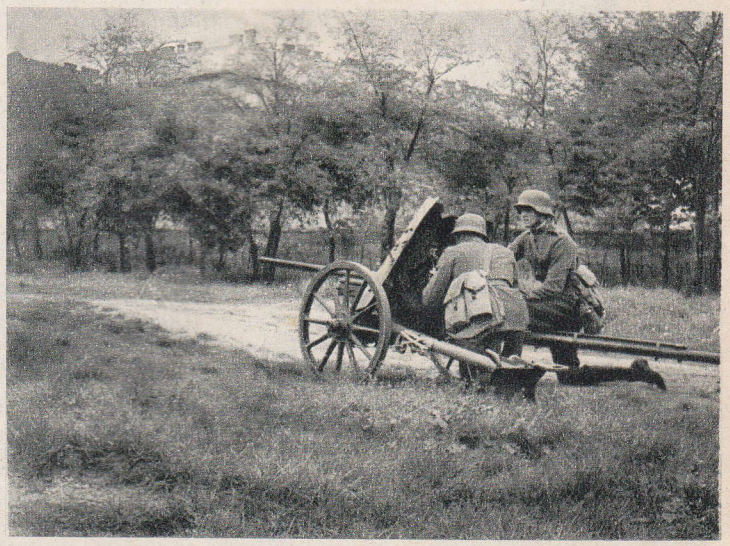

A páncéltörő ágyú irányzása

Méla Béla ferde felfogásai

Kedves fiútestvéreim, most már azt sem tudom, ho a fejem, illetve azt tudom, mert nem lehet a kalapomat csak úgy a levegőbe tenni. Ha nem lenne fejem, a kalapom leesne a nyakamra. De minthogy mikor felteszem, mindig megakad a mennybolt és a nyakam között és mivel nem hihető, hogy a nyakamon tudtomon kívül görögdinnye vagy mosdótál lenne, valószínű, hogy ami a nyakam és a mennybolt között van, az a fejem, még pedig személyes felléptével. Ezt nem tudom pontosan, mit jelent, de úgy illik ide, mint a szememre az öklöm.

Szóval a fejem mibenléte azért közveszélyes, mert a multkori őrsi gyfekvésen, azazaz gyűlésen a Dzsubi a gyalogközlekedés szabályait magyarázta. Ha kemencébe tette volna, kisült volna, hogy egyáltalán nem tudunk járni. Ó, mily furcsa az élet!

A járás az a cselekedet, amikor az ember az egyik lábát a másik elé teszi és helyet változtat. Akkor is helyet változtat, ha a másik lábát teszi az egyik elé, de azt nem tudom, hogy ez járás-e. Az ember attól különbözik az órától, hogy járás előtt nem kell felhúzni. Ha az órát sem húznák fel járás előtt, akkor az óra is helyet változtatna. Viszont, ha az embert felhúznák járás előtt, talán nem változtatna helyet, hanem kelyegne, mint az óra. Amikor az ember helyet változtat, menésnek is nevezik. Ha sok ember megy, akkor menet forog fenn (hogy hun, azt nem mondta a Dzsubi). De ha sok ember jár, azt nem nevezik sem járatnak, sem járványnak. Pedig ha valamit, ami áll, állványnak lehet nevezni, akkor ami jár, azt is lehet járványnak nevezni. Ha nem, hát nem igazság!

Az ember járhat a saját lábán. Ezt gyalloglásnak nevezik. Ha a más lábán jár, nem nevezik semminek, hanem nyakonütik. Járhat még az ember biciklin is. Ha a bicikli egyik kereke nincs lyuggva, akkor az ember biceglin jár. Járhat az ember még lovon is, akkor azt mondják, hogy lovagol. Ha kocsin jár, akkor kocsigol, ha autón, akkor autogol. Ha pedig gyalun jár, akkor, mint már említettem, gyalogol. Járhat az ember pórul is, de ez nem a közlekedéshez tartozik.

A legegyszerűbb hely, ahol közlekedni lehet, az utca. Azt a helyet, ahol az ember az utcán jár, részben talpnak, részben járdának nevezik. Ó, de mostoha is a sors! Vajjon azt a helyet, ahol az ember az utcán áll, miért nem nevezik álldának, ahol pedig ül, üldének?

Lehet még járni, téren, úton és útfélen is. Vannak olyan emberek, akik egyszerre tudnak az utca mindkét oldalán járni. Ezeket az embereket finoman burgonyásoknak, vagy pityókásoknak nevezik. Ó! Ha a részeg ember lehet pityókás, akkor a krumplis tészta miért ne lehetne részeges?

Az ember az utcán lehetőleg egyirányban menjen. Amikor az emberek egyirányban mennek, ezt egyirányú közlekedésnek amikor láblabda-mérkőzésen tolakodnak, azt többirányú közlöködésnek nevezik.

Mily érdekes, hogy a rosszul járással mindig baj van. Az óra akkor jár rosszul, ha nem üt, a gyerek pedig akkor jár rosszul, ha ütik. Mennyivel jobb lenne, ha nem gyerek lennék, hanem óra. Akkor nem engem ütnének, hanem én üthetnék.

Az ember az erdőben ösvényen jár. Az eff alakú ösvényt fösvénynek is nevezik. Az ember a mezőn dülőúton jár. A dülőutat azért nevezik dülőnek, mert nem dűl. Ha dűl, akkor nem nevezik semminek, hanem elszaladnak onnan, mert földrengés van.

Jóatyám azt mondja, hogy neki ujság is jár. Nem merem megmondani neki: hogy nem jár, hanem hozzák, mert akkor azt mondaná, hogy ne járjon a szám, ha pedig ilyet mond, akkor rendszerint szaporán jár a keze.

A Dzsubi igen érdekes dolgokat mondott a helytelen közlekedésről. Ez már maga nem tetszett nekem, mert ahol nincs hely, ott nem lehet közlekedni. Ha pedig mégis közlekednek, akkor nem lehet helytelen. De én nem akartam vele vitába szállni. Egyrészt azért, mivel nincsenek szárnyaim és nem tudok szállni, másrészt pedig azért, mert ő igen erős fiú.

Azt mesélte, hogy ne emeljük a fejünket magasra, mert nem vesszük észre, ha valami keresztben van a földön. Ezt nem helyeslem, mert próbáljon a Dzsubi nekimenni egy vödör víznek, fogadjunk, észreveszi.

Azt is mesélte, hogy ne nézzük a földet, mert nem vesszük észre, ami a fejünk fölött van. Ez megint helytelen, mert szeretném tudni, hogyha beleüti valamibe a fejét, nem veszi-e észre?

Olyan helyen ne járjunk, ahol beverhetjük a fejünket a reklámtáblába. Én inkább azt mondanám, ha alacsonyan van a reklámtábla, vegyük le a fejünket. Azt is mondta, hogy kapuk előtt vigyázzunk, mert nem tudjuk, nem hoznak-e valami nagy fadarabot, amivel megütnek. Hát, ha tudjuk, hogy hoznak és ütnek, akkor nyugodtan mehetünk, úgyis mindegy.

Az utcán ne futballozzunk, mondta a Dzsubi, mert beverünk néhány ablakot.

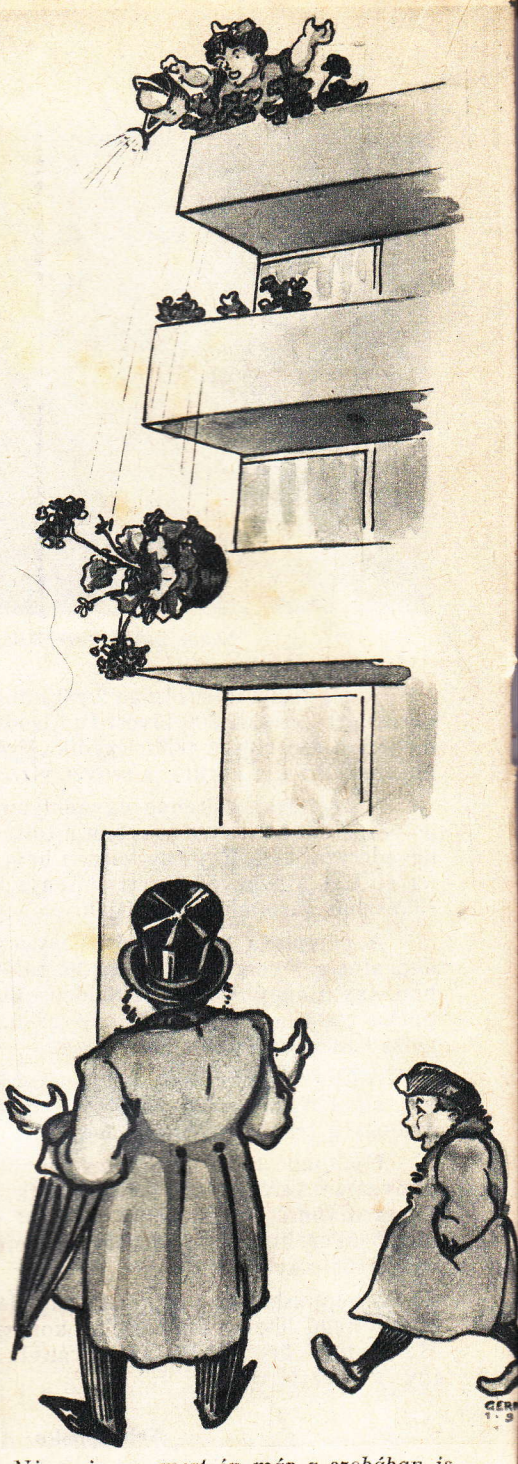

Nincs igaza, mert én már a szobában is fudballoztam és nem törtem be egy ablakot sem. Igaz, hogy a szekrény tetejéről lesuttoltam a Puhány bácsi gipszszobrát, de nem lett semmi baj. Csak az orra szakadt le, meg a fél karja. Az orra helyét bekentem povderrel, erre a Bella hugom azt mondta, hogy oldalról nézve olyan a Puhány bácsi szobra, mintha az orrát odaszorítaná az ablakhoz.

A karját nem tudtam visszaragasztani hát úgy hagytam, ahogy volt. Jóatyámnak is majdnem leszakadt a félkarja, amikor arcom körvonalaihoz igazította. De nem lehet semmi baj, mert csak három napig kellett borogatni. Nem jóatyám karját. A szobrot pedig más nem vette észre. Mikor bátyám látogatóban volt, azt mondta a Puhány bácsi szobrára:

— Nem is tudtam, hogy szegény Hugónak levágták a karját.

Leó bácsi Lüke.

Azt is mondta a Dzsubi, hogy ha villamos jön, menjünk le a sínről. Én erre

azt mondtam, hogy menjen le a villamos, azon többen vannak.

Veszedelmes dolog az is, hogy ha az ember olyan ablak alatt megy el, melyiben virágok vannak. Láttam egy bácsit, aki egy muskátlis ablak előtt ment el cilinderben. Az ablakban egy néni öntözgette a muskátlit. Mikor a bácsi megjegyezte, hogy nem akar rügyező cilinderben járni, tehát nincs szüksége locsolásra, a néni megnézte, hogy ki beszél hozzá. Mire a pillantása leért az utcára, már nem láthatta a szép cilindert, mert a tetején ott volt egy cserép muskátli. A néni annyira megijedt, hogy utána ejtette az öntöző kannát is. A bácsi olyan szép lett, mint valami májusfa.

Ilyen dolgokat mesélt a Dzsubi a közlekedlsről. Az én módszerem nem ilyen egyszerű. Kitaláltam a helyes gyaloglás szabályait és belétek is sugallom:

1. Lassan járj — betörik a fejed.

2. Ha nem akarod, hogy elüssön a vonat, üsd el te.

3. Mikor megállsz, csöngess, azután szaladj el, mert kijön a házmester bácsi és hozzádvágja a járdát.

4. Menetközben ne olvass ujságot. Inkább könyvet.

5. Ha nekimész valakinek, vedd le a kalapod, hogy poros ne legyen.

6. Ha cserkészbot van nálad, tégy a végére csöngőt, hogy ha valakinek kiszúrod a szemét, hallja, merre szaladsz.

7. Gyümölcshéjat ne szórj el az utcán, csak — ha senki sem látja.

8. Ne szaladj, mert nekimész valakinek.

9. Ne menj lassan, mert nekedmegy valaki.

10. Ne nézz felfelé, mert görcsöt kad az ősapád csutkája.

11. Ne nézz lefelé, mert rálépsz a pillantásodra.

12. Ne nézz jobbra, mert balról jöhet valaki.

13. Ne nézz balra, mert jobbról jöhet valaki.

14. Ásítás közben ne csukd be a szemedet, mert nem látod, hogy mit dobnak bele.

15. Ne menj a fal mellett, mert rádesik a cserép.

16. Ne menj a járda közepén, mert egyirányban kell közlekedned.

17. Ne menj a járda szélén, mert elüt valami.

18. Ne menj a kocsiúton, mert ott méginkább elüt valami.

19. Ne menj hátrafordulva, mert rálépsz a villanyszerelő fejére.

20. Ne tartsd be Méla húszparancsolatát (Szerkesztő!).

Ha ezeket a szabályokat betartod, sohasem lesz bajod az utcán, mert ki sem mered tenni a lábad.

Most pedig búcsúzom, mert elkések az utolsó járdáról, pedig még szeretnék találkozni a Kócsöggel, aki gyalog jár, mert a biciklije összecsukódott, amikor nekiment a falnak vele. Búcsúzóul idézem a nagy gyalogos költő versét:

Dagadt Dini gyalog ment, eltörött a lába,
Három hétig nem jöhet még az iskolába.
Sanda Sándort megbüntették, mivel botot lóbált
S menetközben betörte egy öreg bácsi orrát.

—zsofka—

Konzervdobozból csónakszivattyú

Megjött a tavaszi napsütés és vízre csalogatja vízicserkészeinket.

A vizesek tavaszi bosszúságai közé tartozik, hogy a télen kiszáradt csónakok vízretéve eresztenek. A jó vízicserkész nem szeret vizet látni a csónakján belül, viszont a sűrűbordázatú csónakból vagy kajakból csak szivaccsal, ronggyal, körülményes munkával lehet a beszivárgó vizet eltávolítani. Ezen a bajon segít a csónakszivattyú, aminek elkészítéséhez csak egy kis leleményesség és két üres konzervdoboz kell, no meg persze megfelelő szakértelem is.

Keressünk egy körülbelül félliteres hosszúkás konzervdobozt és vágjuk le ennek körül a kinyitott végét. Alkalmas hosszúkás doboza van például a zöldbabkonzervnek vagy spárgakonzervnek. Most jön azonban a nehezebb dolog. Keressünk ehhez olyan kicsi konzervdobozt, amelyik az előbbibe éppen belefér. Ilyen például a kicsi májpástétomos doboz. Ez lesz a dugattyú. Erre rácsavarunk annyi faggyúzott vagy zsírozott kenderkócot (ha ez nincs, régi rongy is megteszi), hogy a másik dobozba beletolva szorosan járjon. Ekkor kilyukasztjuk a nagyobbik doboz ép oldalát és a lyukba beerősítjük a szívócsövet. Ez lehet egy darab fémcső, amelyet beleforrasztunk, de ha nem tudunk forrasztani, megfelel egy nádszál is, amit szurokkal ragasztunk bele. A dugattyúhoz még nyelet kell készíteni. Ez is lehet ráforrasztott drótból, azonban szükségmegoldásként fanyél is megfelel, csak a beerősítésnél jól tömítsük.

Amikor a szivattyút használni akarjuk, öntsünk a dugattyú fölé egy ujjnyi vizet, ez majd megnedvesíti a tömítést és az első egy-két szívás után már tökéletesen fog dolgozni. Ha ügyesen kezeljük, ez az egyszerű kis eszköz pár szippantással megszabadítja csónakunkat annyi víztől, amennyit negyedóráig törölgettünk volna.

N. B.

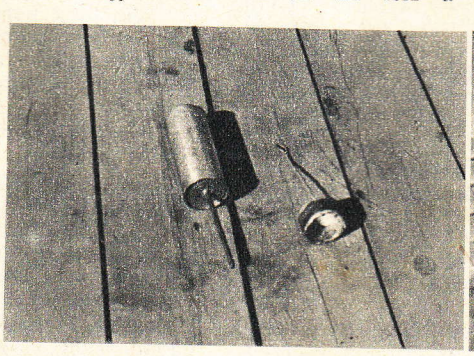

A szivattyú szétszedve

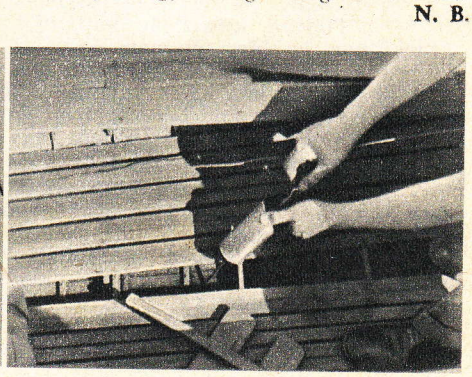

A szivattyú munka közben

A SZENT-ANDRÁSI FIÚK

IRTA: SZENTIVÁNYI JENŐ

(10)

— No, a táplálkozás után jól esik majd egy kis mozgás ! — s jóakarattól áradó hangja hirtelen felcsattant :

— János ! Zavarja ki ezeket a fickókat a kertbe és kapáltassa fel velük az egészet . . . — és újra a rabok felé fordult : — Mert úgyebár, a lakoma után egészséges egy kis mozgás ? — kacsintott gúnyosan fiára.

A kézbesítő börtönőr a parancsra zavartan vakarta fejét.

— Honnan vegyek én már annyi kapát, kérem ?

Boross bácsi nemtörődöm mozdulattal elhallgattatta.

— Akárhonnan, hanem ezek kapáljanak, ahányan vannak ! Értette ? ! Mert különben még azt hinnék, hogy csupa tejfel a raboskodás !

János dohogva indult kapaszerző körútra, Boross bácsi pedig töprengve tért vissza félbenmaradt ebédjéhez. Azt hitte, hogy felesége csempészett ennivalót a gyerekeknek és amikor kiderült, hogy feltevése rossz, maga sem tudta többé, hová tegye az ebéd rejtélyét. A titkot találgatva, sétált fel s alá a szobában és közben szaporán csóválta a fejét.

János képtelen volt tíz kapánál többet szerezni. Hatalmi szóval oldotta meg a szétosztás nehéz kérdését. Kiválasztotta a tíz legmarkosabb foglyot és kezükbe nyomta a kapát azzal az utasítással, hogy töltsék fel a kukorica tövét. A megmaradtakat pedig velős szónoklat kíséretében gyomlálni küldte.

— Ha esmég csinyának valamit és kisujjnyi gazt lelek a vetemény között, hát elrántom a nótájukat . . .

Ezután pedig, mint aki jól végezte dolgát, bezárta maga mögött a kaput és elvonult, hogy szikkadt torkát szőllőlével öblítse le.

A munkára vezényeltek összenéztek.

— Tudtok kukoricát kapálni ? — kérdezte Gyula érdeklődve. — Mert én nem !

Mozola Pista fensőbbségesen megvonta a vállát.

— Ugyan, hát az is valami ? Mindenki látta, hogyan csinálják ! Az ember belevágja a kapát a földbe és felhúzza a tövihez. Hát ez csak nem művészet ? No, gyerünk ! Versenyezzünk ! Ki tölt fel többet ?

A versenyrehívás kedvet csiholt a társaságba. Hévve fogtak neki, porzott a föld, tört a göröngy, de a gyakorlottságot nem pótolta a buzgóság. Félre-félre csúszott a nehéz szerszám és egyszerre sóhajtva terült el a földön vagy másféltucat haragoszöld kukoricaszár. Boross Pista is kivágta a magáét és azonnyomban végigszaladt a hideg a bőrén.

— Hagyjátok abba ! — lihegte gondterhelten. — Ajaj, mi lesz ebből ? Apa szemefénye ez az újfajta csemegekukorica.

Sopánkodása azonban felesleges volt. Senkisem próbálgatta tovább a megszokott munkát, fintorogva nézegették a csúf eredményt és úgy vélték, hogy kellemetlen dolgok vetik előre árnyékukat. Kovásznay Lacinak mentő ötlete támadt.

— Dugjuk vissza a kupacba — mondta felragyogva és megmutatta, hogyan képzeli el a módját.

Meg is álltak egyenesen, szemre igen szépek voltak. Majdnem olyan szépek, mint amelyeket nem kerülgettek a kapálók.

Tanultak a példán s a többihez nem nyultak. Lehevedtek a fák alá, úgy lesték az idő mulását. Csak amikor János közeledett a kert felé, vették újra kezükbe a kapát s mi tagadás, végigborsózott rajtuk a félsz. János virágos kedvben lépett a kertbe. Kicsit mélyen nézett a pohár fenekére. Táncoló léptekkel eredt a fiúk nyomába és úgy találta, hogy amit végeztek, az nagyon kevés. Már-már rájuk förmedt a naplopásért, mikor figyelmét magára terelte az egyik megrövidült kukoricaszár. Szerfölött furcsának találta a gyors összetöpörödést. Nem akart hinni szemének, odanyúlt, hogy megtapintsa és lélegzete elakadt, mert a kukoricaszár a kezéhez ragadt. Fagyos rémület zsibbasztotta el tagjait, amint hirtelenjében végignézett a kukoricáson és ráötlött, hogy mi történt. Ijedtében kijózanodott.

Keservesen felnyögött és öklét rázta a szótlanul álldogáló fiúk felé. Azt hitte, készakarva tették, s mintha kergetnék, loholt, loholt a járásbírói lakásba. Ám amint közeledett a küszöbhöz, vánszorgássá lassudott rohanása és olyan halkan kopogtatott be, mintha beteghez igyekeznék.

— Mit hozott János ? — ütötte fel fejét Boross bácsi az ujságból.

Az öreg porkolábból kitört a kétségbeesés.

— Nagyságos úr ! Jaj, a kukorica . . . mind kikapálták !

Boross bácsinak még a szivar is kiesett a kezéből a meglepetéstől. Majdnem átfúrta tekintetével a sapkáját forgató altisztet.

— Csak nem ? — lihegte levegő után kapkodva, aztán János szomorú bólogatására, ráripakodott. — Hát hol volt, hogy ez megtörténhetett ? — s mint akinek világosság gyúl agyában, hirtelen felhörrent.

— Maga nem mutatta meg nekik, hogyan kell kapálni ? — szegezte Jánosnak a súlyos vádat.

— I . . . igenis . . . nem ! — vallott bűnére eszmélve János és fejét lehókasztotta, akár egy hervadó virágszál.

Boross bácsi haragja tetőfokra hágott. Nádpálcát ragadott és vésztjósló tekintetet vetve Jánosra, a kertbe rontott.

Közel jövőben megjelenik a NAGY FŐNÖK „VAD VIZEKEN" című könyve. A vízbőlmentéssel foglalkozik !

— A kukoricám ! A csemegekukoricám ! Takarodtok azonnal haza ! — tajtékozta és suhogott a levegőben a pálca. De csak a levegőben. Mert a kidobott rabok száguldottak, mint a versenyparipák. Ebből a bérből nem kértek.

Boross bácsi ezzel a cselekedetével egyedül álló esetet teremtett. Mert az még soha sehol nem történt meg, hogy a rabokat a börtönből így kergették volna haza !

X. FEJEZET,

amelyben a Klan-tagok mélységes kétségbeesésbe süllyednek, és az egyesület kettészakad

A feketeleves azonban csak ezután következett. A megtorló hatalom arra is gondolt, hogy ne ismétlődhessék meg a kecskehistóriához hasonló eset. A pincéket otthon nehéz lakattal zárták el, elkobozták a kísértethacukákat és a Templomhegyre rendőr került azzal a paranccsal, hogyha ott sötétedés után gyerek akad a kezeügyébe, egyenest vigye a csendőrségre.

A gyűléseknek ezzel befellegzett. A Klanra úgy hatott a sok csapás, akár a pulykákra az ólmos eső. Otthon gunnyasztottak a sarokban, vagy ődöngtek céltalanul, lehajtott fejjel, lógókézzel és folyton hátranéztek, nincs-e nyomukban egy marcona hatósági ember.

Nagy Ferinek sehogy sem tetszett ez az állapot. Látta, hogy a búbánatos Gyulától hiába vár valami kezdeményezést, hát nekifohászkodott őmaga.

— Usszunk át a szigetre. Ott nem lát senki, azt tehetünk, amit akarunk ! — noszogatta a dunaparti homokon heverő társaságot.

Hallgattak rá, lomhán úszásnak gyűrkőztek, mire azonban elérték a szigeti partot, újra a régi, eleven gyerek volt valamennyi. Vig zsivajjal megszállták a vadkörtefákat, tömték magukba az éretlen, fanyar gyümölcsöt, mintha libamájpástétom volna. Gyomorrontásig jóllaktak, útravalót is szedtek és felbandukoltak a homokbánya hegyecskének is beillő dombjára. A homokszállító csillék ott vesztegeltek üresen a dombtetőn. Felugráltak az apró vaskocsikra, kiengedték a fékeket és hajrá ! Neki a lejtőnek. Kurjongatva fütyültek versenyt a fülük mellett elzúgó széllel. Amint elsuhantak a bányaőr kalyibája közelében, az öreg kirontott és dühösen rázta feléjük öklét. Megszokták ezt a mérgeskedést, mert dühös volt mindig, szörnyen dühös, egészen addig, amíg megkapta a jóakaratáért járó dohányravalót. Akkor azután arra is hajlandó volt, hogy megmutassa a legjobb horgászó helyet.

Így tehát nem sokat törődtek az öreg őr handabandázásával, hanem a lejtő alján rövidre fogva vasparipájuk kantárját, zökkenő nélkül megálltak a Duna fölé benyúló rakodóhíd legvégén. Ha gondolatnyival később fékeznek, egyenesen a vízben kötnek ki. Rózsi azon nyomban fejest is ugrott a csilléről és a fiúk követni akarták példáját, azonban az őr a szokottnál is hevesebb hangoskodása a hídon marasztotta őket.

Sebbel-lobbal lóstatott feléjük éktelen kiáltozással :

— Nem mennek innen, ebben a minutumban ! ? Hát nem tudják, hogy tilos ?

— Ugyan, ugyan, Pali bácsi ! — csitította Gyula és kotorászni kezdett a derekára kötözött, rossz futballbelsőből készült zacskóban. — Hoztunk dohányravalót !

Meglepetésükre az öreg tiltakozóan dugta hátra kezét :

— Nem kell maguktól semmi — mondta visszautasítóan. — Magukat börtönbe csukták ! Én nem akarom, hogyha megint csinálnak valamit, engem a csendőrök vallassanak, mert magukkal barátkozom !

Leforrázottan hallgattak. Megrőkönyödött ábrázatuk hatása alatt a bányaőr enyhébben folytatta :

— Osztég itt lesz a katonák gyakorlótere és polgárembernek erre járni szabályba ütköző. No, de nem bánom, utoljára még legyühetnek.

De a gyerekek jókedve már elszállt, nem csábította őket többé a vad száguldás. Gyula kiszólította Rózsit a vízből. — Isten áldja ! — búcsúzott az őrtől, a homokbuckáktól és a sekély partmenti vízben pocskolva, baktatott tovább. Fájt a szíve nagyon, a csillézés, a dutyi és ezer egyéb dolog miatt.

Laci csatlakozott hozzá. Szótlanul gázolták az apró hullámokat, mialatt a gyerekek messze a hátuk mögött tárgyalták a felháborító tényt. Elvenni a homokbányát gyakorlótérnek, ki hallott ilyet ? Laci néha meg-megvakarta kopasz fejét. Szerette volna vigasztalni Gyulát, de nem tudta, mit mondjon. Nagysokára mégis megszólalt.

— Ami igaz, az igaz ! Nagy hiba volt megijeszteni Hauer nénit ! Az én ötletem volt és szívből sajnálom — szakadozta bűnbánatosan.

A mögöttük és túlparton felhangzó riadalom tett pontot az egyoldalú beszélgetés után.

— Jön a hajó ! Jön a hajó ! — gördült a csatakiáltása habok felett.

A Dunában szemrebbenésnyi idő alatt hemzsegtek az úszók és szelték a vizet egymást túlszárnyalva a gőzös felé. Hasztalan sípolt a kapitány. Ott lubickoltak a hajó orra előtt, a vakmerőbbek feje a zakatoló keréktől egy-két méternyire bukkant fel a magasra duzzadó hullámok tetején. A Klan beúszó csapata éppen elcsípte a kellő pillanatot. A hajó a szűk folyókanyarodóban erősen lassított és így kényelmesen rákapaszkodhattak a kormánylapátra. Lipták Feri érte el leghamarább, mögötte kapaszkodott fel Rózsi és Gyula és vagy hárman még, az egyesülethez nem tartozók. A gyors úszástól zihálva kuporogtak a lapát gerincén és élvezték a nyakukig felloccsanó habok hűs zuhanyát.

A gőzös már ismét az egyenesben haladt és az úszók elmaradtak mögötte, irígykedő kiáltásokat küldözgetve a kormánylovasok után. Rózsi elégedetten kuncogott, de aztán egyszeriben elhervadt víg kedve. Váratlanul moslékzuhatag ömlött a hajóról a nyakuk közé. Hajuk, szemük, szájuk megtelt a zsíros, piszkos lével. Cikákolva csúszott a vízbe s öklével megfenyegette a hajófedélzeten hahotázó matrózt, akinek a váratlan áldást köszönhették. A többiek is leugráltak a kormányról. Csupán a városi kézbesítő pelyhedző bajuszú fia maradt a helyén. A lapát tövén ült a hajó tatja alatt és ő nem kapott a moslékzuhanyból.

Az utazást élvezve, mulatott a póruljártakon és esze ágában sem volt elhagyni a helyét. A leöntözöttek közben már partra evickéltek és mérgesen próbálták tisztára öbl teni zsíros hajukat. Méltatlankodásuk határtalan volt. A homokbányába menni tilos, a kormánylapátozásért leöntik az embert. Kibirhatatlan ! Rettenetes ! — zajongta Boross Pista, mialatt száz meg száz halpikkelyt vakart le bőréről. A hajából is kiszedte volna, de ez sehogy sem sikerült. Abbahagyta hát a meddő kísérletezést és magában fortyogva bámulta a távolodó hajót.

(Folytatjuk.)

Közlemények a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt. a „Magyar Cserkész" 1938. évi október havi számaiban meghirdetett

TAKARÉKOSSÁGI PÁLYÁZAT DIJNYERTES PÁLYAMÜVEIBŐL:

„Karcsi vállalatot alapit"

IRTA: KLAUBER GYÖRGY,
*felső ker. isk. tanuló. Nyerte a II. díjat.**

— Megszavazzuk ! Megszavazzuk ! — kiáltotta négy életrevaló, vidám fiú.

És ezzel a lelkes, egyhangú szavazással megalakult a „Diák Takarékpénztár kft."

A történet előzményéhez tartozik, hogy egyik fővárosi felsőkereskedelmi iskolában, a ker. ismeretek óráján, miközben Forró tanár úr a társascégeket magyarázta, Karcsi, az élelmes kis elsőéves kereskedelmista oldalba lökte szomszédját és odasúgta neki :

— Hallod, Peti ? Mi is alakíthatnánk ilyesfélét !

— Pompás ötlet ! No és hogyan gondolod . . . — súgta vissza Peti lelkesülten.

— Most nem beszélhetek róla. Majd a tízpercben megtárgyaljuk. Vigyázz ! Forró észrevesz bennünket — intette le Karcsi a mindenrekész jóbarátját, aki a felkeltett kíváncsiságtól fészkelődni kezdett a helyén.

Ezután az események expressz-gyorsasággal fejlődtek. Az órautáni tízpercben már együtt is volt a kupaktanács. Peti, Pali és Bandi, az elválaszthatatlan pajtások a folyosó félreeső szögletében gyűltek össze és feszült érdeklődéssel vették körül Karcsit és lesték, hogy mit fog mondani.

— Fiúk ! — kezdte beszédét Karcsi. — Azért jöttünk össze . . .

— Hogy szét ne menjünk — szólt közbe Bandi, aki ha csak tehette, mindenből viccet csinált.

— Hagyd abba már ezt a gyerekességet ! — szólt rá indulatosan Peti, aki nem engedte, hogy legjobb barátjának beszédéből gúnyt űzzenek.

— Fiúk ! — ismételte Karcsi. — Azért jöttünk össze, hogy egy mindnyájunkat érdeklő tervet megbeszéljünk és közös erővel meg is valósítsuk. Hallottuk ma Forró tanár úrtól, hogy a társascégek úgy keletkeznek, hogy több ember összeáll, a pénzüket összeadják és közösen egy vállalatot vezetnek. Az ilyen vállalatoknál maguk a tőkések vezetik az üzletet. Vannak azonban olyanok is, amelyeknél azok, akik a pénzt adják, nem vesznek részt az üzletvitelben, hanem a vállalatot egy választott igazgatóság vezeti, a felügyelőbizottság ellenőrzése mellett. Ezek a részvénytársaságok. Ebben a formában létesülnek ma már legtöbbnyire a nagyobb vállalatok, mert az alakulásukhoz szükséges nagy tőkéket csak így lehet összehozni. Hallottuk továbbá Forró tanár úrtól azt is, hogy e vállalatok között milyen fontos szerepet játszanak a bankok és a különféle hitelintézetek. Ezek a pénzintézetek gyüjtik össze a tőkét és eljuttatják az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági vállalatokhoz hitel formájában, amelyek enélkül létezni sem tudnának. Ezek a pénzintézetek tehát az ország egész gazdasági életének pillérei. Mondotta Forró tanár úr, hogy nekünk, akik kereskedelmi iskolába járunk, jól meg kell tanulnunk a kereskedelmi ismereteket, hogy majdan hasznát vehessük és teljes szívvel-lélekkel kell e pályára készülnünk, hiszen mi leszünk az eljövendő gazdasági élet vezetői, irányítói, avagy csak egyszerű munkásai, a szerint, hogy melyikünket hová sodor a sors, vagy pedig kit, milyen pozícióra emel a tehetsége. Nos én — folytatta Karcsi emelkedett hangon, — amikor ezeket hallottam, arra gondoltam, hogy milyen jó volna, ha mi is alakítanánk ilyen hitelintézetfélét. Hányszor előfordul, hogy valamelyikünk pénzre szorul és hirtelenében nincs. Milyen jó, ha van ilyenkor egy társaság, amely kisegít a bajból. Megtanulnánk a pénzzel bánni. Különféle üzletekkel foglalkozhatnánk. Pénzt kölcsönöznénk szerény kamattal. Irószereket és füzeteket vennénk nagyban és a diákoknak kis nyereséggel olcsóbb áron, mint a papírüzletek, eladhatnók. És még sok más egyebet kitalálhatnánk — fejezte be Karcsi beszédét.

E pillanatban megszólalt a csengő és hosszú berregéssel jelezte a tízperc végét.

A fiúk égtek az izgalomtól és hangosan vonultak be az osztályba. A lázas tervezgetésnek a belépő tanár úr vetett véget.

A következő szünetben ismét együtt voltak. Most már mindnyájan hozzászóltak a tárgyhoz. Pali azt ajánlotta, hogy egy takarékossági hitelintézetet alapítsanak. A fiúk előterjesztését elfogadták.

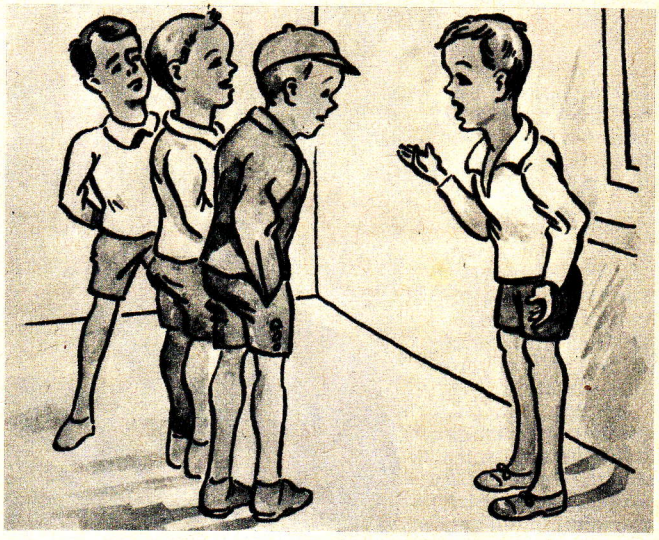

Feszült érdeklődéssel vették körül Karcsit.

— Most már állapodjunk meg a vállalat nevében — veté közbe Peti. — Tudjátok mit, indítványozom, legyen a vállalat címe : „Diák Takarékpénztár kft." Szavazásra teszem fel a kérdést. Elfogadjátok ezt a címet ?

Ekkor hangzott el a történetünk elején már elmondott lelkes, egyhangú szavazás, amely a kis vállalat címét eldöntötte. Ezután megválasztották a vezetőséget. Ügyvezető elnök természetesen Karcsi lett, pénztárossá Petit választották. Palinak a cégvezetői, Bandinak pedig, mivel ő úgyis bele szerette ütni mindenbe az orrát, az ellenőri tisztség jutott.

A vállalat vezetősége ilyenképpen már együtt volt. Csak a tőke, a mindenható, a világot uraló tőke hiányzott még. Meg is jegyezte csipkelődve Bandi :

— Hát a tőke hol marad ? Tán csak nem a tőkenélküli vállalatot akarjátok felfedezni ?

— Pukkadj meg füst nélkül — intette le ingerülten a közbeszólót. — Hallgass, nem látod, hogy az elnök úr kíván szólni ebben a tárgyban.

— Hagyjátok a Bandit — kezdte Karcsi első elnöki felszólalását. — Igaza van neki. Tőke nélkül nincs vállalkozás, nem lehet fejlett gazdasági élet. Kicsiny vállalatunk sem nélkülözheti a tőkét. Ezért felszólítlak benneteket : ajánljon fel mindenki valamilyen összeget. Ez lesz az alaptőkénk. A továbbiakban pedig az lesz a feladatunk, hogy ezt az alaptőkét, meg a mások által gondjainkra bízott pénzt megfelelő módon gyarapítsuk. Magam részéről két pengőt ajánlok fel. (Folytatjuk)

*A Szabó D. Béla, Bácsalmás I. díjat nyert komoly pályaművét, annak nagy terjedelme miatt, hasábjainkon nem közöljük, ezt a művet a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt. más módon igyekszik az ifjúsággal megismertetni.

Magyar cserkészek a német rádióban

Napokkal ezelőtt rádiót hallgattam s néhány meghitt dal és kedves mese után, amit a Hitler-ifjak adtak elő, hirtelen *egészen más* dallamok csaptak fel a hangszóróban: magyar muzsika és magyar dal, amit fiatal magyar torkok énekeltek. Elragadó dalokat énekelt egy vígan zengő gyermekkórus, abban a sajátságos ritmusban, amit az egész világ szeret és magyarnak ismer. Különösen érdekes volt a magyar cserkészek szereplése; ezek a fiúk valóban az egész magyar ifjúság egységes lelkületét érzékeltették szereplésükkel.

A magyar és német ifjúságnak ez a közös rádiószereplése, amely a Hitler-ifjak kezdeményezésére történt, jele a jó bajtársiasságnak, amely a baráti nemzetek ifjúságát egymással összekapcsolja. Az éteren keresztül jött az üdvözlet a büszke, öntudatos, magyar cserkészektől a Hitler-ifjakhoz, viszont a nemzeti szocialista ifjúság baráti jobbot nyujtott magyar pajtásainak.

Németországban már több hasonló közvetítés történt, amelyek a baráti államok ifjúságát együtt szerepeltették, így Olaszország és Japán ifjúságát. Most magyar határainkra került a sor. Minden határon és távolságon keresztül hidat vert ez a közvetítés a két állam ifjúsága között a legmodernebb eszközök segítségével, a rádió útján. A lelkesedéssel és belső elmélyüléssel előadott műsorszámok bizonyítékai voltak a fennkölt magyar kultúrának és világosan rámutattak arra is, hogy a magyar cserkészek büszke nemzeti öntudatát nem homályosíthatja el semmiféle nemzetköziség.

D. Evers (Berlin)

HIREK

A Kiadóhivatal csak az *anyagi* ügyeit intézi a lapnak. *Szerkesztőségi ügyben a szerkesztőséghez* fordulj!

A debreceni Nyári Egyetem Európa legnépesebb szünidei tanfolyama. A debreceni egyetem az idén is megrendezi szünidei tanfolyamát, a Nyári Egyetemet aug. 1—18-ig, mely ma már a világ legnépesebb szünidei tanfolyama. Tavaly 22 nemzet fiai közül 812 hallgatója volt. A beiratkozásra vonatkozólag felvilágosítást készséggel nyujt a Nyári Egytem titkársága (Debrecen, Egyetem).

A bonyhádi 690. sz. cscs. Főméltóságú *Horthy* Miklósné rádió felhívására azonnal összegyüjtött 11 pár meleg, házilag kötött harisnyát, 17 darab meleg kendőt, 2 pár meleg kesztyűt és 2 sált a katonák részére.

A kassai „Kund" esc. műsoros csapatdélutánt rendezett. A csapat nótáin, szellemes és jóhumorú jelenetein felvidult közönség örömmel vette tudomásul a csapat elhatározását a május 21-én Bankón rendezendő majálisról.

Az Isteni Ige Társasága missziós szerzetesrend kőszegi missziós szemináriumába növendékei közé felvesz a gimnáziumnak mind a nyolc osztályára olyan jó, jól tanuló és egészséges fiúkat, akik hithirdetők akarnak lenni. Érettségivel jelentkezők a noviciátusba kérjék felvételüket. A felvétel feltételeiről bővebb felvilágosítást nyujt a *Szent Imre Missziós Szeminárium, Kőszeg.*

A komáromi „Arany János" esc. jólsikerült „pirostojás"-estet rendezett.

Egy ausztráliai rádió Magyarországról. A Cserkészek Eszperanto Köre levelezése útján a trianoni Magyarország törekvéseiről és a magyar cserkészéletről tartott több angolnyelvű előadást Allan *Turner*, az ausztráliai Shepparton rádióállomáson, Victoria Államban.

A budapesti 38. sz. „Honvéd" esc. cserkészfogadalomtételi ünnepélyt rendezett.

A budapesti 132. sz. „Csilléry" esc. cserkészfogadalomtételi ünnepélyt rendezett.

Ne hagyjuk abba túlkorán a mesterséges légzést. „Die Umschau" című német folyóirat beszámol egy érdekes esetről. Egy elektrotechnikus 15 kv-os ütéstől eszméletét vesztett tetszhalott lett. Háromnegyed óráig tartó mesterséges légzés után — amint ezt később elmesélte — a sérült hallotta, hogy nevén szólítják, de mozdulni, sem megszólalni nem volt képes. Csupán gyenge fény szivárgott a szemébe. Hallotta, amint segítséget nyujtói arról beszélgettek, hogy ő halott. Ezzel egyidőben pedig abbahagyták a mesterséges légzést. Csak akkor kezdtek rövid megszakítás után ismét hozzá, amidőn látták, hogy az arca elkékül. Pár perc mulva a sérült hangot adhatott s hamarosan visszaszerezte erejét.

Rendelet a Himnuszról és a Rákóczi-indulóról. A honvédelmi miniszter a Rákóczi-indulónak a Himnusz utáni játszására, éneklésére, továbbá az ezzel kapcsolatos magatartásra vonatkozóan új rendeletet adott ki és az e tárgyban korábban kiadott rendeleteit hatálytalanította. Az új rendelet szerint a katonazenekarok ünnepélyes és hivatalos alkalmakkor a Himnusz után közvetlenül, szünet beiktatása nélkül a Rákóczi-induló I. részét, mint a Himnusz tartozékát, egészen az trióig ismétlések nélkül játsszák. A Rákóczi-indulónak a Himnusz utáni játszása elmarad fogadásnál vagy egyéb olyan alkalmakkor, amikor a zenekarnak hosszabb ideig kell játszania, de ilyen esetben a Himnuszt az eddigi gyakorlatnak megfelelően kell ismételni. Elmarad még a Rákóczi-indulónak a Himnusz utáni játszása templomokban, általában istentiszteletek alkalmával, a dicsőséges Szent Jobbal való találkozáskor teljesített tiszteletadás alatt és katonatemetéseknél úgy az elhúnytnak szóló végtisztességadáskor, mint a lefúvást követő parancskikéréskor teljesített tiszteletadás alatt. Ha a Himnuszt éneklik, akkor utána a Rákóczi-induló éneklése elmarad. Kivételesen olyan ünnepélyeken, ahol a Himnuszt dalárda adja elő, kellően gyakorolt énekkar a Himnusz után közvetlenül a Rákóczi-induló első részét is énekelheti. Mindazon alkalommal, amidőn a Rákóczi-induló egy részét, mint a Himnusz tartozékát, közvetlenül a Himnusz után játsszák vagy éneklik, a honvéd egyének vagy csapatok magatartására nézve ugyanazok a szabályok mérvadók, mint amelyeket a Szolgálati Szabályzat a Himnusz játszásának eseteire előír.

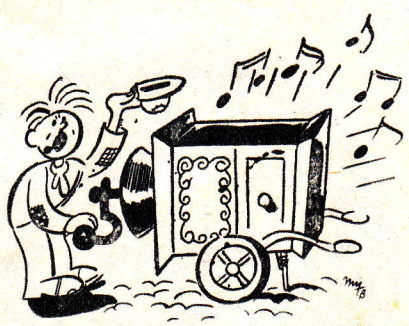

VERKLISZÓ AZ UDVARON,
avagy:
fűzfapoézis a reklámban

... Jók le-gye-tek gye-re-kek:
Franckot, Knei-ppet ve-gye-tek;
So-ha mást ne e-gye-tek:
Te-le lesz a be-gye-tek!...

ÜZEN AZ M. CS.

Figyelem! Csak annak válaszolhatunk, aki vagy válaszbélyeget küld, vagy pedig válaszos levelezőlapon érdeklődik.

Nyári Gyula. Leveledre nem írtál címet, a bortékot vonalpostán adtad fel, tehát csak ezen az úton válaszolhatok. Hazafias verseinkben hagyjuk már abba a porbancsúszó alázkodást és rimánkodást! Magyar ember nem így imádkozik! A jó Isten is szívesebben veszi a bátor tetteket, mint a gerinctelen puhálkodást. De ha már imádságot ír egy magyar cserkész 1939-ben, akkor ne feledtse ki belőle a — hálaadást!

HA SOK A TEHER
A KERÉKPÁRON

nem lehet gyorsan hajtani.
A **BOSCH** kerékpárvilágítás
éppen ezért könnyűsúlyú és már
lassú menetben is élénken világít.

BOSCH

elektromos kerékpárvilágítás.

Leszállított ára P 18.50—23.50
Minden kerékpárüzletben kapható!

Érdekes levelet kaptunk Pécsről

Három évvel ezelőtt elhatároztuk egy pár cserkészemmel, hogy a mindjobban elharapódzó erdei kihágásoktól igyekezni fogunk megvédeni a mi szép Mecsekünket. Elhatározásunkat tett követte. Pécs város erdőhivatalának vezetője, vitéz Rábay Gyula erdőmester úr örömmel vette a mi vállalkozásunkat és szeretettel támogatott bennünket ebben a munkánkban.

A munkánk abból állt és áll, hogy figyeljük a fatolvajokat, vigyázunk az erdő csendjére, a vad kirándulókra, tisztaságra, forrásokra, vadakra stb., tehát a 6. cserkésztörvény igazi élése a természetben.

Ezzel szemben a fiúknak sok előnyük van. Az összes vadászházakat megkapták, a város területén igazolványunk alapján nem kell tűzrakási engedély, nincs tilos út, mindenhol járhatunk.

A szolgálat mindig több fiút vonzott, már nemcsak a mi csapatunk, hanem más csapatbelieket is. A cserkészrendőreimet is teljesen belekapcsoltam.

Igy már teljesen szervezettek lettünk. Most már minden kirándulóhelynek megvan a maga csoportja, őrsége. Van már kerékpáros- és összekötő járőrünk is. Tavaly pünkösdkor egy forrást avattunk, melyet mi építettünk és az erdőmester úrról „vitéz Rábay" forrásnak neveztünk el.

Szolgálatunk közben tényleg szép eredményeket végeztünk. Sőt már itt is nemzetvédelmi megbizatásokat is sikerült eredménnyel végeznünk. Jelenleg majdnem mind munkáscserkész a tagunk. De van még a 178. sz. polgári és a 675. sz. fémipari iskola cs. csapatából, azonkívül a cserkészrendőrök, a HÖK raj, egy-két rádiós leventém és egy pár idősebb civil tagunk is, akik mint civilek is nagy cserkészek.

A szolgálat nem kötelező, csak akkor mennek, ha idejük megengedi. A legtöbbje azonban már szombat esténkint kimegy a vadászházakba, ahol egész kis könyvtárak vannak és ott töltik minden szabad idejüket.

Ugy érezzük, hogy ezzel nemcsak a 6. törvénynek teszünk eleget, hanem hazánkat is szolgáljuk, hisz szegény csonka hazánk egy kis részére vigyázunk és őrizzük. Tagságdíj nincs, igy tehát anyagi senkit sem terhel.

Bereznai József
Pécs, Nagy Flórián utca 21 sz.

EZERMESTER

Iróntartó a rajztáblán

Valamelyik nap meglátogattam egyik cserkészemet, aki éppen mértani rajzot készített. Előtte volt a rajztábla, vonalzók, irónok, körző . . . szóval az összes műszerek, amire egy rajzoló diáknak szüksége van. A vonalzó és körző a rajztábla mellett fe-

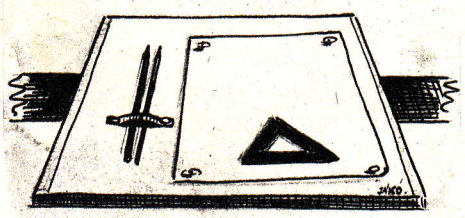

küdt, míg az irónokat magán a táblán tartotta az én találékony Pista cserkészem. Mondanom sem kell, mivel a táblát ferdén kell tartani, a ceruzák legurultak volna, ha ő egy ügyes kis tartót nem szerel a rajztáblájára. A tartó tulajdonképpen gumiszalagból állott, melyet két rajzszeggel erősített oda a táblához, kissé kifeszített helyzetben. Azt az irónt, amelyikre nem volt szüksége, becsúsztatta a gumiszalag alá, vagyis többet használt munka közben.

Az ötlet pompás! Rajta, fiúk, próbáljátok ki ti is!

Sátorcövekbeverés

Itt a tavasz, eljött a kirándulások ideje! A hosszú tél után jólesik a langyos tavaszi napon járni az erdőket. Nemcsak az egynapos kirándulásokra, hanem elsősorban a hosszabbakra sátrat viszünk magunkkal. Jó segítőtársunk éjszaka vagy esőben. Egy-kettőre felverhetjük akárhol. Az ám, de néha a talaj nagyon kemény s amint beütnénk a sátorcöveket, egy reccsenés és már el is tört. Ilyenkor hamar erősebb faág után nézünk, hogy másik cöveket készítsünk. Csapatomnak ezermester őrsvezetője, Lajcsi kitalált nemrég egy ügyes módot a sátorcövek beveréséhez. Mióta ezt alkalmazzuk, nem törik el a cövek. Vett egy 30—35 cm hosszú ócska, de

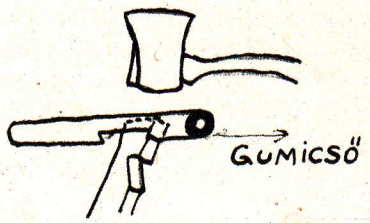

meglehetősen vastag kerti öntözőgumicsődarabot. Egyik oldalán, a végétől kb. 6—8 cm távolságban egy akkora hosszúkás nyílást vágott éles késsel, hogy a cövek feje éppen belefért. Ezt a gumit rábujtatja a cövek fejére és ekkor kezdi beütni a cöveket a kis baltával. A gumicső hosszabbik végét pedig beveréskor a balkezében tartja. Igy a cövek nem dűl el s jobbkézzel jól be lehet verni.

„Kartoték" tartó

Mikor Horváth Karcsit megválasztották csapatpénztárosnak, első dolga volt, hogy a fiúk egyéni lapjait áttanulmányozza. Utána kellett néznie ki tartozik a csapatjárulékkal. A tél végén jártunk már s lassan arra kellett gondolni, hogy a táborra gyüjtsünk. A fiúk egyéni lapjai, illetve kartotékjai egy arravaló fadobozban álltak, szé-

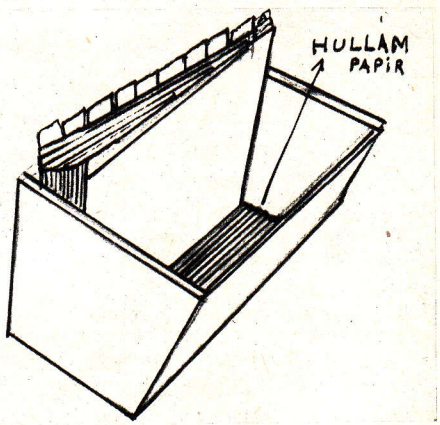

pen betűrendben egymás mellett, mint illik, egy rendes csapatnál. Természetesen a doboz sokkal több kartoték számára készült, mint ahány jelenleg benne állt, hiszen arra kellett gondolni, hogy a csapat népesebb lesz idővel, s akkor több kartotéknak kell a dobozba férni. Tekintve a nagy helyet, a kartotékok egymásra csúsztak s összezavarodtak a dobozban. Az ilyet a rendes cserkészszem nem bírja. Karcsi pedig rendszerető és pontos cserkész volt s ezért találta ki azt, hogy szerzett egy darab hullámpapírt, melyből a kartotékdoboz aljának megfelelő nagyságot vágott ki. Ezt a kivágott darabot egy kevés ragasztóval a doboz belsejébe, az aljára ragasztotta, a papír síma részével lefelé. Mikor megszáradt, a kartotékokat visszahelyezte a dobozba, illetve a hullámpapír rovátkáiba. Igy a kartonlapok nem keveredhettek össze, hanem katonás rendben sorakoztak egymás mellett s a „pénztáros úr", ha kellett, rögtön megtalálta azt, amit keresett.

VALÓDI
Schmoll
Pasta
ÉVEKIG ELÁLL

Magyar gyártmány!

Csébé teniszütőt Körtés Sándor, Kaposvár nyerte. Beszámoló a legközelebbi számban!

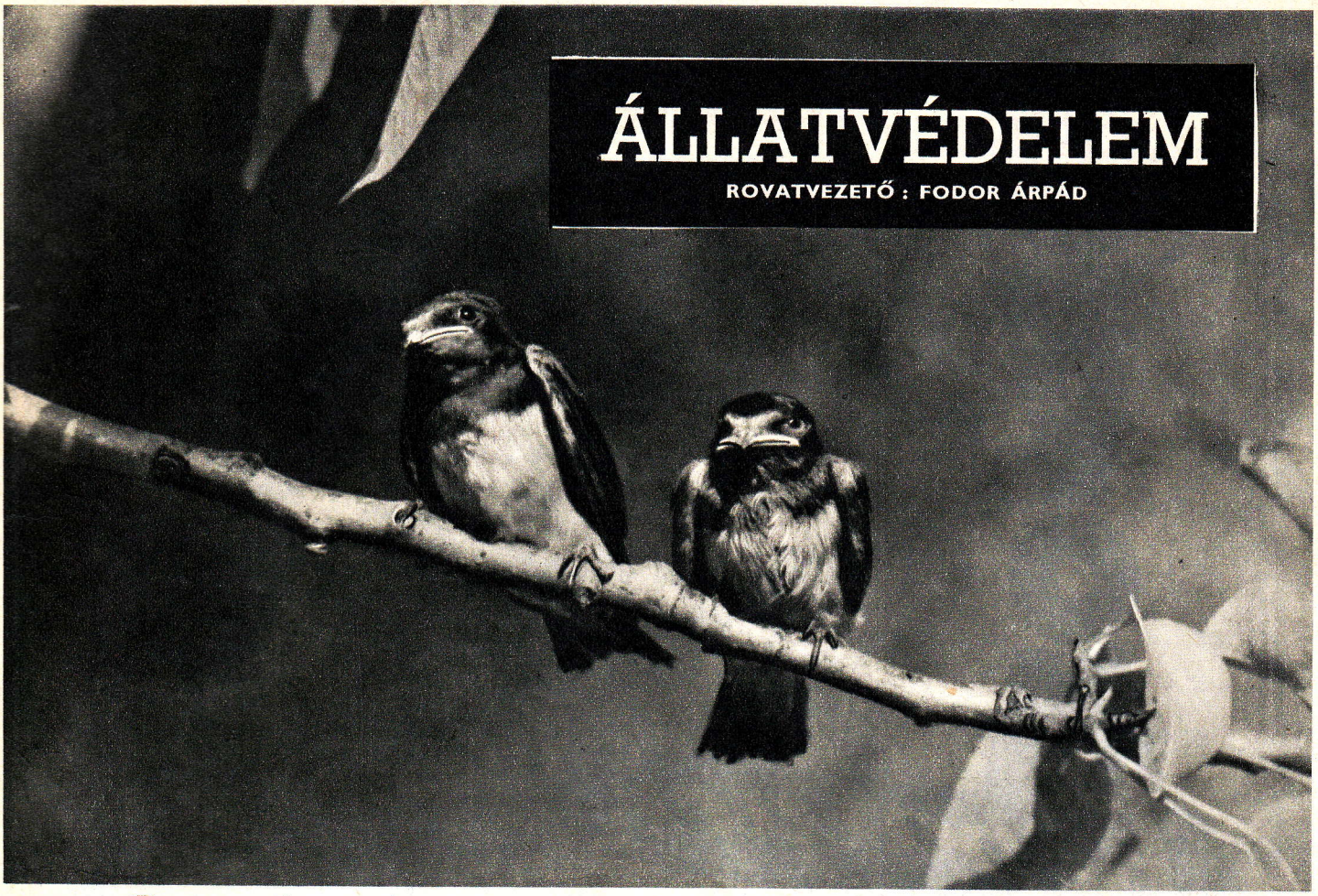

ÁLLATVÉDELEM

ROVATVEZETŐ : FODOR ÁRPÁD

A madarak és fák napja és a fogadalom

Most 35 éve történt, hogy Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterünk az Országos Állatvédő Egyesület kérelmére elrendelte, hogy az elemi iskolák minden év május, vagy június havában egy napot szenteljenek a madarak és fák szeretetének és védelmének felkeltésére. „Ezen a napon — így szól a rendelet — a tanító a hasznos madarak természetével, jelentőségükkel, e madarak védelmének és szaporításának szükséges voltával, az erre szolgáló módokkal és eszközökkel ismertesse meg az iskolai ifjúságot és ugyanezt a napot használja fel arra is, hogy a fáknak és cserjéknek a hasznos madarak fészkelésére és szaporodására való befolyását megvilágosítván, a fák és befásítás nagy jelentőségét is megmagyarázza és ahol ezt a helyi viszonyok megengedik és indokolják, hasson arra is, hogy a gyermekek a vidéki viszonyokhoz képest legtöbb előnyt szolgáltató fák és csemeték ültetésével tegyék a madarak és fák napját emlékezetessé és állandóan hasznossá."

Faültetésre elsősorban a selyemtenyésztéshez szükséges szederfákat ajánlja a rendelet és csak másodsorban a gyümölcsfákat.

Két évvel később Apponyi miniszter az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga fogadalomtételét rendelte el az elemi iskolákban. Ez a rendelet már az általános állatvédelemre is kiterjed és később a Liga címe is Állatvédő Liga lett és a madarak és a fák napja is állatvédő nappá szélesült ki. Külön rendeletek intézkedtek azután ez intézményeknek a közép- és középfokú iskolákra való kiterjesztéséről.

Az első rendelet más híján egyelőre Herman Ottónak „A madarak használól és káráról" című szép könyvét ajánlja, de később jelentek meg az Országos Állatvédő Egyesület és a Madártani Intézet kiadásában útmutatások és mintaelőadások. Anyagot pedig nyújtott a Gyermeknaptár és az *Állatvédelem* és annak folytatása: a Magyar Cserkész *Állatvédelem* része. Amíg újabb vezérfonal és anyaggyüjtemény nem jelenik meg, mi is csak ezeket ajánlhatjuk. Igaz, hogy nem kaphatók már e kiadványok, de az iskolai könyvtárak bizonyára híven őrzik egyes példányaikat.

Az Országos Ifjúsági Állatvédő Liga fogadalmát leghelyesebb a madarak és fák napján együttesen letétetni a tanulókkal. Akik már letették egyszer, megújíthatják évről-évre. A fogadalomnak van egy rövidebb és egy hosszabb szövege. A rövidebb szöveg így szól: „Én — név, — a mai napon belépek tagul az Országos Ifjúsági Állatvédő Ligába és ünnepélyesen megfogadom, hogy az állatokkal és növényekkel jól fogok bánni és rajta leszek, hogy mások is jószívűek legyenek minden iránt, ami él."

A részletesebb fogadalom így hangzik: „Mint az Országos Ifjúsági Állatvédő Liga tagja, fogadom a következőket: 1. Mindenfajta háziállattal kíméletesen és szeretettel bánok. 2. A madarakat, kiváltképpen a törvényesen védett hasznos madarakat mindig kímélem és megbecsülöm, azokat semmiféle eszközzel nem bántalmazom, sem fészkeiket és tojásaikat el nem szedem és el nem pusztítom. 3. A törvényesen védett hasznos békát, gyíkot, vakondokot, denevért, sünt és cickányt sem üldözöm, még a rovarokat és káros állatokat sem kínozom. 4. Inség idején etetem a hasznos madarakat és vadakat. 5. A hasznos növényeket is kímélem és ápolom. 6. Ezeket nemcsak magam teszem meg, hanem másokkal is megtétetem."

A Magyar Cserkész két utolsó számában beszámoltunk iskoláink mult tanévi állat- és növényvédelméről. Ez az összefoglalás megjelent a Nemzeti Ujságban és más lapokban és szaklapokban is. Most van annak az ideje, hogy a kiváló iskoláknak mintaszerű jó példáit kövessük. Különben a cserkészek vannak hivatva e téren is vezetőszerepre.

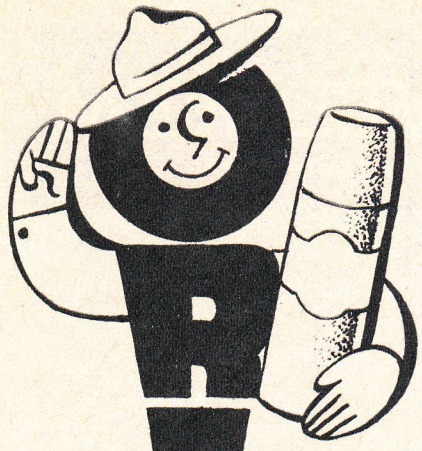

Tisztelettel jelentkezem szolgálatra!

NÉGYLÁBU HÁZISZOLGA

IRTA: TAMÁS LAJOS

Amit most elmondok, nem mese.

Magam láttam, tapasztaltam abban a faluban, ahol a húsvéti vakációt töltöttem.

A falu végén egy kis virágos, kertes házban lakott Zsóka néni. Férjét elvitte a világháború vihara. Gyermekei nem voltak. Kevéske nyugdíjából egyedül éldegélt. Azaz mégsem teljesen egyedül. „Makrancos", egy ugra-bugra kecske és „Péter" nevű kutyája osztozott vele csendes magányában.

Makrancos szolgáltatta mindkettőjüknek a reggelit és vacsorát. Péter pedig a háziszolga szerepét látta el.

Zsóka néni a lábait kínzó reuma miatt már nehezen mozgott. Igy aztán a jövés-menéssel járó munkát Péter végezte. Például, ha Zsóka néni kis szobáját takarította, csak odaszólt Péternek.

— Kutyuskám, hozd ide a lapátot! — Péter pedig készségesen szaladt a lapátért.

— Péter, hozz egy darab fát a tűzre! — Péter már hozta is a tűzrevalót. Vastagabból csak egyet, vékonyabból néha kettőt is. Makrancost kötőféknél fogva ő vitte ki legelésre.

Az arra járó iskolásgyerekek úgy kötötték ki a karóhoz, hogy este Péternek csak a kötél végét kellett megrántani és már vihette is haza lakótársát a kioldódott kötéllel. Megtörtént néha, hogy a kecske már nem győzte bevárni, míg Péter a fűbe tette a vizesvedret. Nekirontott türelmetlenül a víznek, aminek az lett a következménye, hogy a vizet a fűvirág itta meg, Makrancos pedig várhatta, míg Péter megérkezik az új szállítmánnyal. Ilyenkor a kutyus dühösen rámordult a kecskére. Mintha mondta volna.

— Látod, mit csináltál, te ostoba!

Hanem azért szívesen visszadöcögött a vizesvederrel a kútra.

Az összes bolti bevásárlásokat is ő végezte.

Zsóka néni nyakába akasztotta a füleskosarat. Egy harisnya fejébe pénzt kötött be, egy cédulára felírta, mire van szüksége és mindkettőt a kosárba tévé, útnak indította a négylábú kis szolgáját.

Egyszer azonban a faluba bevetődött csavargó el akarta venni tőle az élelemmel teli kosarat. Péter persze nem hagyta magát. Letette a kosarat és nekiugorva a lelketlen embernek, úgy megszabdalta az irháját, hogy az még a hetedik faluban is üvöltött.

Nem is mert aztán szállítmányához senki hozzányúlni. Falubeli különben sem tette volna. Szerette és becézte mindenki. A jegyzőnek annyira megtetszett, hogy Zsóka nénitől jó pénzért meg akarta venni. Zsóka néni szegény volt. A pénz igen elfért volna nála. Pétert azonban a világ minden kincséért sem adta volna oda senkinek.

Péter csak akkor volt szigorú és komoly, ha vásárolni ment. Máskor a falubeli gyerekeknek kedves játszótársa. Persze, ha asszonyától kimenőt kapott. Ilyenkor vidáman hancúrozott, futkározott a gyerekekkel.

Péter most már mind nehezebben mozog. Meglátogatta őt is, mint gazdáját, az öregség és az ezzel járó baj — betegség.

Dolgát végezve szívesen heverész tavasszal, nyáron a napon, télen a búbos mellett.

Zsóka néni a napokban nyugdíjba is helyezte hűséges öreg szolgáját. Egy kis árvalányt vett magához, aki most már kettőjük helyett mozog.

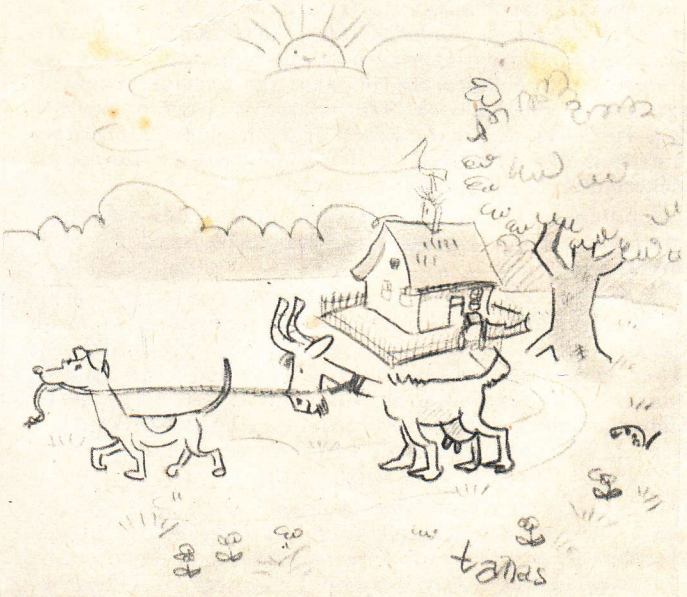

Agfa

BOX 24 az olcsó, jó gép,
2 tekercs Isochrom-filmmel együtt P **10.–**

BOX 45 a tökéletes box,
beépített szűrő, tolóretesz, állvány-csavarok, brilliánskereső, fémváz P **13.50**

És mindig csak: **Isochrom 18/10° Din.**
Isopan 17/10° Din. finomszemcsés egyrétegű vagy
Isopan ISS 21/10° Din. legmagasabb érzékenységű filmet hozzá!

Az új ebtartási szabályrendelet. A hírlapok ismét élénken foglalkoznak az új ebtartási szabályrendelettel abból az alkalomból, hogy a székesfővárosi tanács közélelmezési bizottsága átdolgozta a belügyminiszter utasítása szerint az ebtartási szabályrendelet egyes rendelkezéseit. A közgyűlés már elfogadta a módosításokat, melyek azonban ismét a belügyminiszteriumba terjesztetnek fel jóváhagyás céljából. Az eredeti tervezetet multévi május 15-i számunkban ismertettük, a végleges szabályrendeletet is közölni fogjuk.

Az ebek veszettség elleni védőoltásai az idei tavasszal is folyamatban vannak. Sajnálatos dolog, hogy egyes ebtulajdonosok nem látják be az intézkedés célszerű és szükséges voltát. Nyilvánvaló, hogy az ebvédő oltások megelőznek minden veszélyt és kárt. Némely gazda csak zaklatásnak és hiábavaló költségnek tartja a kötelező oltásokat és inkább elpusztítja kutyáját, minthogy azt a csekély áldozatot meghozza, pedig már csökkentették az oltás költségeit. Nagykőrösön a városi állatorvos azzal nyugtatta meg az elégedetlenkedőket, hogy ez lesz az utolsó oltás, mert ezentúl csak az országhatároktól befelé 30 km-es körzetben lesz kötelező az évenkénti védőoltás.

Állatvédő főispán. Borsod megye törvényhatóságának kisgyűlésén Borbély-Maczky Emil főispán szóvátette a sajóvölgyi széntermelők és szénkereskedők lelketlen állatkínzásait. A miskolci szénkereskedők 20—25 métermázsa szenet rakatnak fel egy-egy kétlovas szekérre és ha az állatok megszakadnak a nagy tehertől, az útszélen hagyják őket. A főispán elrendelte, hogy a csendőrség vonuljon ki munkásokkal az utakra és a túlterhelt kocsik rakományait szórják az árokba.

Amig Ön alszik

a Darmol dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhe és fájdalmatlan kiürülést. Kellemes hashajtó: DARMOL

Külföldi hírek. A százéves drezdai állatvédő egyesület emlékünnepét üli. Az első állatvédő egyesület, a londoni, 1824-ben alakult. 1839-ben még csak Stuttgartban, Cannstadtban és Nürnbergben volt állatvédő egyesület ezeken kívül. Érdekes, hogy a drezdai egyesületet azelőtt állatkínzó egyesületnek nevezték, de igazi neve állatkínzási elleni egyesület volt. — Dr. Georgi Albert „Rassehunde" című új könyvében 72 kutyafajt ismertet szép képekkel. — A „Wiener Hausfrau" két esetet ír le. Ezekben egy-egy gyermeket kutya ment a vízből. Egy alkalommal pedig éjjel vízcsepegésre lett figyelmes egy kutya, felugatta álmából gazdáját és az rájött, hogy földszinten lévő lakása bokáig vízben áll. A víz a harmadik emeletről szivárgott le, ahol csőrepedés történt. — Olaszországban az összes állatvédő egyesületeket az országos állatvédő irodában egyesítették. Ennek a hivatalnak az igazgatója Vezzani-Bottai Mária, a közoktatásügyi miniszter felesége.

A Magyar Állatvédők Országos Egyesülete március 13-án tartotta tisztújító közgyűlését a földmüvelésügyi minisztérium tanácstermében, vitéz Tóthvárady Asbóth István altábornagy elnöklésével. Elnökké dr. Vákár P. Artúrt, ügyvezető igazgatóvá Ilosvai-Hollóssy Lajost választották.

A vágóhidak állatkínzásai már meg fognak szűnni, mert a földmüvelésügyi miniszter elrendelte, hogy Budapest mintájára az egész országban villamos kábítókészüléket használjanak az állatok levágása előtt. Az elvéreztető levágást már előbb eltiltotta a földmüvelésügyi miniszter és feltűnést kelt, hogy Beregszász városa a visszacsatolás után a rendelet alól való kivételét kérte, mert csökkent a tilalom folytán a vágóhíd forgalma. Lengyelországban négy év alatt fokozatosan szüntetik meg ezt az állatkínzást, úgyhogy évről-évre csökkentik és 1943-ra végleg eltiltják ezt a vágási módszert.

Lapszemle. A „Magyar Rendőr" március 14-i számában Ágoston József rendőrfőtörzsőrmester „A gyakorlati állatvédelem" címen egészen otthonos szakértelemmel ismerteti e tárgyat. Dióhéjban nem is lehet jobb magyarázatot adni az állatvédelemről úgy, hogy beleillik valamely lexikonba a költemény. — „Magyar Állattenyésztés" címen új szakfolyóirat jelent meg március 15-én. A lap minden hónap 1-én és 15-én jelenik meg, a földmüvelésügyi miniszter felügyelete és irányítása alatt álló állattenyésztő és törzskönyvelő szervezetek hivatalos lapja. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IX., Köztelek u. 8. — „A Nemzeti Ujság" március 28-i számában Legény Elemér „Ezüstróka" címen érdekes tárcát közöl egy angoramacskáról. — A „Magyar Méh" a méhfarkas nevű darázsnak és az erdei hangyáknak, a méh e két ellenségének irtását magyarázza. A méhfarkasfészkek a földben vannak. A talajt mélyen föl kell ásni, a bábokat összeszedni és megsemmisíteni. Legbiztosabb ellenszer a méhállománynak egy időre való elszállítása. A hangyák ellen a legjobb a petróleum vagy a szarvasolaj (Oleum animale).

Gyökössy Endre: Kis kutya, nagy kutya... 16 kis elbeszélést írt Gyökössy Endre, a Református Iratterjesztés Népbarát című sorozatába. Csupa kedves kutyatörténet, tele e hasznos háziállat iránti szeretettel és a hűség dicséretével. Érdekes is a füzet, jó magyaros a stílusa. Csak ne hívná egy-két helyen az állatot dögnek, holott a kimúltat sem kell annak mondani. Másutt meg azt írja, hogy megdöglött a ló, aholyett, hogy kimúlt. A magyar ember lóhalálában fut, ha nagyon siet. A dicséretreméltó füzetet az Orsz. Ref. Szeretetszövetség (Budapest, XIV, Stefánia-út 29.) adta ki.

Nagyon sok kerékpáros használja a fényerős, megbízható Bosch-világítást, de talán sokan nem tudják, hogy a Bosch-dynamóhoz és a Bosch-fényszóróhoz — legyen az új, vagy régi kivitelű — minden típus részére eredeti alkatrészek olcsón kaphatók. Ne használjuk a dynamót kopott dörzskerékkel vagy például fényszórót vaktükörrel. A Bosch-kerékpárvilágítás alkatrészei minden szaküzletben úgyszólván fillérekért kaphatók. Kerékpárkereskedők és műszerészek szívesen adnak felvilágosítást.

FAVÁGÓ JÁNOS KÉT FIA

Favágó János még nyelt egyet-kettőt, hogy a vacsora utolsó falatja is jó helyre kerüljön a gyomrában, megtörülte a száját meg a bicsakját, a kenyeret, szalonnát belekötötte egy nagy négyszögletes kendőbe, aztán így szólt a fiaihoz:

— Jóska, Pista! Gyertek ide elém!

Jóska, *a szorgalmas*, a sarokban ült s valamilyen tanulságos könyvet olvasott a viaszgyertya fényénél. De apja hívására tüstént letette a könyvet s az asztalhoz ment. Pista, *a lusta*, kavicsokkal játszott most is a szoba padlóján hasalva. Ugy elmerült a játékban, hogy apjának kétszer is kellett szólítania, amíg ő is odaállt eléje.

— Jól figyeljetek rám, fiaim! Fontos dolgot mondok most nektek! Holnap mind a ketten *világgá* mentek, megismeritek az embereket s azután, ha szerencsésen hazajöttök a nevemnapjára, valamilyen tisztességes mesterségre adlak benneteket.

Favágó János most két ezüstpengőt húzott elő a nadrágja zsebéből. Csillogó, fényes ezüstpengők voltak a drága jószágok, biztosan most kerültek ki a pénzgyárból.

— Ezt a két pengőt ma kerestem — mondta a favágó. — Egyiket egyikőtök, másikat másikótok kapja. Gazdálkodjatok vele okosan, többet nem adhatok. Vihettek még magatokkal tarisznyátokban egy-egy darab kenyeret, meg szalonnát . . .

A fiúk megköszönték a pénzt, szalonnát, kenyeret s lefeküdtek aludni.

Még a kakas sem kukorékolt, amikor a két fiú már talpon volt. Elbúcsúztak apjuktól s szótlanul megindultak világgá, maguk sem tudták merre . . . Szótlanul ballagtak kifelé a faluból. A búzaföldek határában, a keresztútnál elváltak egymástól, egyik ment jobbra, másik meg balra.

— Isten vezéreljen, öcsém! Aztán úgy igyekezz, hogy apánk nevenapjára otthon légy — mondta Jóska s megölelte, megcsókolta öccsét.

— Isten veled, bátyám! — mondta Pista meghatódva. — Ne felejts el imádkozni értem . . .

Jóska délutánra egy kis faluba érkezett. Elfáradt az útban nagyon s meg is éhezett. Leült egy fehérre meszelt ház előtt álló padra s falatozni kezdett. Amint falatozott, falatozott, egyszer csak egy kicsi szürke, bodrosszőrű kutya pöndörödik elébe. A puli először körülszaglászta Jóskát, majd kétlábra állott s enni kért. Jóska mindjárt le is szelt egy jódarab szalonnát s a kutya elé vetette.

— Adok neked is, kis kutya — mondta — pedig még nem tudom, hogy holnap mit eszem . . .

A puli befalta a szalonnát, azután megint bemutatta tudományát: kétlábra állott s enni kért. Jóska megint dobott neki egy darab szalonnát. De a kutya harmadszor is csak kért. És Jóska harmadszor is adott neki. S ahogy a puli a harmadik darab szalonnát is lenyelte, felugrott a padra, oda dörgölődzött Jóskához, ugrabugrált körülötte. Látszott rajta, hogy nagyon örül . . .

Evésközben megszomjazott Jóska s elhatározta, hogy bemegy valahová vizet kérni. Be is ment tüstént abba a házba, ahonnan a kicsi kutya kijött. Az udvaron nem látott senkit, de kútat se. Bement a házba.

— Jó napot adjon Isten! — köszönt illendően, de köszöntésére senki sem felelt.

Körülnézett . . . A sötét konyhában a tűzhelyen nagy üst gőzölgött. Rögtön tudta Jóska, amint a tüzet meglátta, hogy előbb-utóbb valakit csak kell találnia a házban. Amint néződik jobbra, balra, egyszer csak fájdalmas nyöszörgést hall a konyha melletti szobából. A puli az ajtóhoz szaladt s felugrott a kilincsig, mire az ajtó kinyílott. A szobában a kemence padkáján csúf öregasszonyt talált Jóska. Jajgatva nyögött az öreg banya . . .

— Jaj a lábam, jaj a karom, jaj a hátam . . .

Jóska először félt nagyon, de később bátran az öregasszonyhoz ment s megkérdezte, hogy mi baja van.

— Szívesen segítek néne, ha megmondja, mi a baja . . .

— Jaj, fiam! Nagyon beteg vagyok! . . . Öreg vagyok, beteg vagyok, nemsokára meg is halok . . .

Jóska azután vígasztalni kezdte az

öregasszonyt. Hogy biztosan meggyógyul majd, csak ne hagyja el magát. Hogy majd ő ápolja . . .

Az öregasszony erre nevetni kezdett. Felkelt s Jóska fülébe súgta:

— Tudtam, hogy jössz . . . Nem is vagyok beteg, csak próbára akartalak tenni . . . Vajjon, jó szíved van-e? Tudod, fiam, engem nem szeret senki a faluban, mert rút vagyok... Azt mondják, hogy boszorkány voltam s mindenkit megrontok, de ne félj . . . nem igaz abból egy szó sem . . . Itt maradsz nálam, tejben, mézben fürösztelek . . . Éreztem, hogy jönni fog még az én házamba is valaki, jószívű ember, aki . . . nem bánja meg, hogy nem utálta meg a vén boszorkányt . . . Jó szíved van... Láttam, háromszor is adtál az én kis kutyámnak kevéske szalonnádból . . . De én visszafizetem neked ezerszeresen . . .

Jóska felbátorodott az asszony szavaira s nevetve mondta:

— Én tudom, néne, hogy nincsenek is boszorkányok . . .

Aztán az öregasszony patyolatfehér terítőt terített az asztalra, kolbászt, sonkát, kalácsot rakott rá, csakúgy roskadozott az asztal a sok fínomság alatt . . .

— — — — — — — — —

Délutánra Pista is betért egy kis faluba. Ő is leült egy rozoga padra s enni kezdett. Nemsokára előtte is ott termett egy kis bodorszőrű kutya s enni kért. De Pista nem adott.

— Dehogy adok, dehogy adok, te csúf puli — mondta. — Magamnak is kevés van . . . Hanem egy ital vízért bemegyek hozzátok . . .

Pista az udvaron csunya, nagyorrú, ráncosképű öreg banyával találkozott...

— Egy ital vizet kérnék, néném! Biztosan van a kútban bőven . . .

Az öregasszony rikácsoló hangon felelt:

— Takarodj ki a házamból, te léhűtő! Azt hiszed, hogy minden csavargó bejöhet az én udvaromba. Tisztulj, ha mondom, minél gyorsabban!. . .

Pista szomorú szívvel ment ki az udvarról s a kis kutya mérgesen ugatott utána. A faluban senki sem adott neki sem enni, sem inni. Éjszakára meg egy kazal tövében húzta meg magát a határban.

— No, majd a másik faluban jobbszívű emberekre találok — gondolta s hajnalban folytatta útját.

Hanem mindenütt csak úgy járt Pista, mint az első faluban. Harmadnapra elfogyott az összes szalonnája s az utolsó morzsa kenyere is. Inni is csak a mezei kutakból tudott, amiből a legelésző állatok oltották szomjukat . . . De itt is csak lopva ihatott. Ha észrevették a pásztorok, menten elkergették a kúttól . . . Az apjától kapott pengőjéből még eltengődött néhány napig, azután végkép nem tudta, mit tegyen nyomorúságában . . .

Egyszer egy szélmalomba állott zsákot hordani, de a molnár mindig megverte. Máskor kőtörőnek szegődött az útépítőkhöz, de az éles kövek feltörték, felsebezték kezét, lábát . . . Igy éldegélt s elhagyatottságában többet sírt, mint aludt . . . Éhes gyomorral, szomjas torokkal s rongyosan számlálgatta a napokat apja nevenapjáig . . .

Végre aztán hazafelé indult . . .

Alig vánszorgott már, amikor a keresztúthoz érkezett. Éjszaka volt, ragyogtak a csillagok s a holdvilágos úton egy lovas alakra lett figyelmes . . .

A lovas is megállott a keresztútnál... Körülnézett s hangosan kiáltotta:

— Pista öcsém! . . . Pista öcsém! . . .

Pista sírva futott bátyjához.

— Jaj nekem, kedves bátyám! Csakhogy újra láthatlak . . .

Jóska nyeregbe vette Pistát s így mentek hazafelé . . . A kis puli meg szaladt utánuk . . .

Pista folyvást sírt, Jóska meg vígasztalta.

Otthon mindent elbeszéltek apjuknak, aki igen megörült, hogy viszontlátta gyermekeit.

— No, Jóska, mit tanultál a nagy úton? — kérdezte Favágó János nagyobbik fiát.

— Azt tanultam édesapám, hogy semmi más nem kell a szerencséhez s a boldogsághoz, csak jó szív . . . A kis puli vezetett az öregasszonyhoz, aki búcsúzáskor minden jóval megajándékozott s fényes pengőkkel tömte tele tarisznyámat . . .

— Hát te Pista, mit tanultál?

Pista csak sírt.

— Én nem tanultam semmit . . . Jaj, én szerencsétlen . . . Megbüntetett engem a szívtelenségem nagyon . . . Én elkergettem magamtól a kis kutyát . . .

— Ne sírj, öcsém! — mondta Jóska. — Mindenem felét neked adom, de tanuld meg a jószívűséget. Ne légy önző s szeresd felebarátaidat, mert különben ők sem szeretnek téged . . .

Pista boldog volt s megfogadta, hogy soha többé nem lesz szívtelen.

Azontúl legjobb falatját mindig a bodorszőrű pulinak adta s örült, ha segíthetett valakin.

Mindszenti Szvoboda Béla

A szélvihar fákat csavar,
Ordít, bömböl a zivatar.
Zuhog a víz, ontja az ég,
Mintha dézsából öntenék.
Dagad az ár, térdig ér már,
Tengervíz az egész határ.
Az éjszaka sötétségét,
Az égzengés nem űzi szét.
Villám szökken, az ég roppan,
Muki szíve belédobban . . .

Zúg és forr, mint tüzes katlan
De ő csak áll mozdulatlan . . .
(Szegény, kicsi Muki pajtás!
Azt hiszi, hogy az őrtállás
Csupa eső, bőgő vihar,
Égzengéses, vad zivatar . . .
Nem gondol a csillagokra,
A mosolygó, öreg holdra . . .,
Ha esik is . . . mégis . . . mégis . . .
Az őrtállás milyen szép is! . . .)

DUNDI DUCI PIHENÉSE

KUNFALVI REZSŐ FELVÉTELEI

Mindig fáradt Duci koma...
Higyjétek el, nem is csoda!
A nap heve szakad rája,
Majd kicsordul vastag hája...
(Erdőszélén áll egy nyugszék,
Szinte neki készítették...?)
Örül Duci, ha pihenhet,
Hogyha kicsit heverészhet.

Örömében nagyot kacag,
Pufók arca majd kihasad.
Nevess hájas Duci koma!
Ily jó kedved nem volt soha!
(Sejtitek-e, kik tették ki
Erdőszélre éppen néki
Kacagtató tréfa végett
(A ruganyos, puha széket...?)

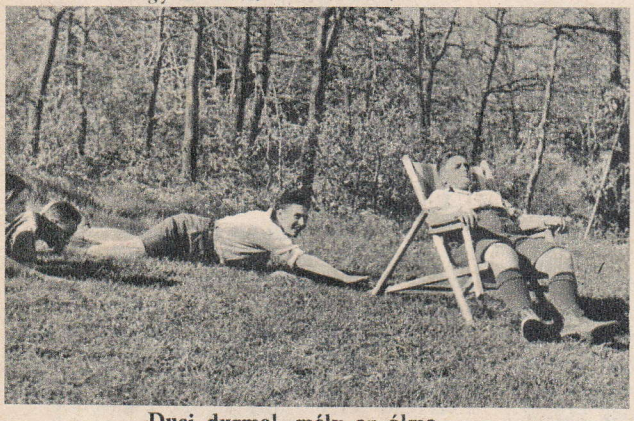

Duci durmol, mély az álma,
Nem is sejti, mi vár rája!?
Duci alszik... csendes minden,
Még csak hűs szellő sem libben.
Cselvető had mászik csendbe',
Puha fűben hason fekve,
Hogy Ducikát megtréfálja...
(Kéküljön meg vastag hája!...)

A rossz fiúk síma kézzel
Elbánnak most a nyugszékkel:
Megemelik a széktámlát...
(Nem zavarják Duci álmát:
Oly csendesen, észrevétlen
Dolgoznak a karosszéken.)
Most már nem kell csak egy rántás
S lesz nevetés, lesz kacagás!

A támlásszék összeroggyan
És Duci a földre pottyan.
De ez neki meg se kottyan
És nevetni kezd legottan.
Nem szakadt le májacskája,
Védi őt a hájacskája.
A rossz-csontok is kacagnak,
Tréfájukon jót mulatnak.

Nincs vége a jókedvüknek,
Jókedvükben majd eldűlnek.
Kacag Duci, miért sírna?
(Nevettében reng a zsírja.)
Mégis kérlek benneteket,
Ti ilyesmit ne tegyetek!
Fiúk! Ez a tréfa hamis,
Történhetett volna baj is.

GYORS FELELET

— Hazudj egy nagyot, Dádé, kapsz egy pengőt.

— Cigány: Kettőt tetszett ígérni.

OPTIKAI CSALÓDÁS

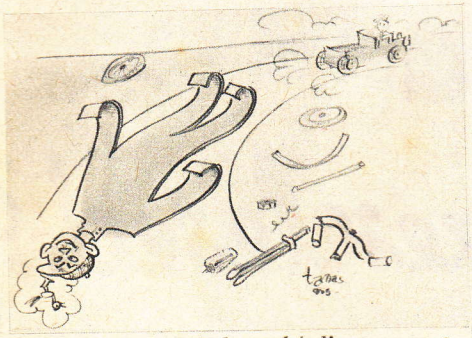

Hogy történt a baleset, kérdi az orvos a szerencsétlenül járt kerékpárostól.

— Az úgy történt kérem, hogy éjjel jöttem az országúton. Egyszer csak két lámpást látok felém közeledni. Gondoltam, elkerékpározok köztük.

— Na és?

— A két lámpás egy teherautóé volt.

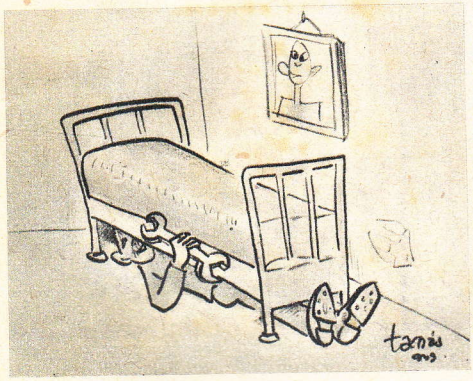

Egy látogató bemegy az egyik terembe.

— Hol vannak a betegek? — kérdi a kísérőtől.

— Az ágy alatt.

— Tőlem ijedtek meg?

— Dehogy. Ezek mind azt hiszik, hogy az ágy autó és alábújtak javítani.

FEL TOREADOR!

Két cserkész hever a réten. Az egyik áhitattal furulyázik. Egyszer csak egy felbőszült bika ront feléjük.

— Fújd gyorsan a „Fel toreádor"-t! — ordít rá a társa. — Hátha megijed.

IGAZA VAN

A falusi bíró hosszú gondolkozás után így szól a két perlekedőhöz.

— Neked is igazad van, János, meg neked is igazad van, Pétör.

— De bíró uram, nem lehet mindkettőnek igaza — aggodalmaskodik a kisbíró.

— Neked is igazad van, Mihály — szól böles nyugalommal az öreg.

*

Cinege: *Mi a különbség közted és egy szamár között?*

Boka Tóni *(fenyegetően közeledik):* *Semmi, semmi, csak ne dühöngj, szeppen meg Cinege.*

IRJUNK A TAVASZRÓL

(Részlet Bunda Bandika dolgozatából)

„Ilyenkor tavasszal igen szép minden. Fecskék, gólyák visszajönnek vándorútjukról. A gyerekek az erdőbe mennek ibolyát szedni. Vigyázzatok, ha a fűben jártok, rá ne lépjetek a kis ibolyára, mert hogy esne nektek az, ha valaki a ti hasatokra lépne."

*

— Hogy hívnak?

— Tihamérnak.

— Hogy kell azt írni?

— Két „l"-el. Éppen úgy, mint papucs.

FŐ A TISZTASÁG!

-Szent Isten! Hogy lett ilyen mocskos a kezed?

— Megmostam az arcomat.

VIZICSERKÉSZ OH!

Egy víziőrs viharba kerül.

— Jaj, Istenem, mindjárt felborulunk — nyöszörög egy kis cserkész.

— Sebaj! — vigasztalja az őrsvezető — akkor legalább tető alatt leszünk. (A gyengébbek kedvéért: a felborult csónak alatt.)

Cserkésztáborozásra

fontos a jó élelmezés!

Meinl Gyula

kávébehozatali r.-t.

elsőrendű minőségű áruval szolgál

A NAGY FELFEDEZŐ

Tanító: Mutasd meg Kelemen, hol van Amerika.

Kelemen: Itt van!

Tanító: Te meg mondd meg nekem Lapocka, ki fedezte fel Amerikát?

Lapocka: A Kelemen!

LIPÓTMEZŐN

Egyik ápolt a menyezetet meszeli. Egy másik odamegy és jóakaratúan figyelmezteti a meszelő kollégáját:

— Vigyázz, komám! Jól fogózkodj meg a meszelő nyelében, mert kiveszem alólad a létrát.

A Magyar Cserkészszövetség Hivatalos Lapja. Előfizetési ára egy évre 2 pengő 80 fillér, amely egyszerre küldendő be. Egyes szám ára 28 fillér. Csekkszámla 31.428. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V, Nagy-Sándor utca 6. Cserkészház. Szerkesztésért és kiadásért felelős: Kosch Béla dr. Kiadja a Magyar Cserkészszövetség.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat R.-T. mélynyomó körforgógépein, Budapest, VII, Dohány utca 12.

Rendben van-e ruházatod-

felszerelésed?

Vásárolj utalvánnyal — Nézd milyen olcsó!

(Utalványt a Parancsnok Úrtól kell igényelni!)

		Árjegyzéki ár	Kedvezményes cserkész ár
Cserkészkalap	P	**5.90**	**5.40**
Cserkészsapka *(kammgarn)*	P	**2.40**	**1.98**
Karakán cserkészing *„C"*	P	**4.50**	**3.60**
„ „ *„S"*	P	**5.—**	**4.—**
„ „ *„B"*	P	**5.50**	**4.40**
„ „ *„O"*	P	**6.—**	**4.80**
„ „ *„L"*	P	**6.50**	**5.20**
„ „ *„T"*	P	**7.—**	**5.60**
Liliomos derékszíj „V. T."	P	**2.90**	**2.30**
Nyakkendő, háromszögletű	P	**—.56**	**—.46**
Karakán cserkésznadrág *„C"*	P	**5.80**	**5.—**
„ „ *„S"*	P	**6.80**	**6.—**
„ „ *„B"*	P	**7.80**	**7.—**
„ „ *„O"*	P	**8.80**	**8.—**
„ „ *„L"*	P	**9.80**	**9.—**
„ „ *„T"*	P	**10.80**	**10.—**
Karakán cserkészharisnya *„C"*	P	**1.50**	**1.10**
„ „ *„S"*	P	**1.70**	**1.30**
„ „ *„B"*	P	**1.90**	**1.50**
„ „ *„O"*	P	**2.10**	**1.70**
„ „ *„L"*	P	**2.30**	**1.90**
„ „ *„T"*	P	**2.50**	**2.10**
Hungária jelvény	P	**—.44**	**—.32**

Nagyságjel-magyarázat:

„C" jelű szükséges a 110—122 cm testmagasságú fiúknak
„S" „ „ „ 123—134 „ „ „
„B" „ „ „ 135—146 „ „ „
„O" „ „ „ 147—158 „ „ „
„L" „ „ „ 159—170 „ „ „
„T" „ „ „ 171—182 „ „ „

Cserkészbolt

BUDAPEST, V, NAGY-SÁNDOR U. 6
(Cserkészház)
BUDAPEST, VIII, RÁKÓCZI ÚT 67
(Keletinél)
POSTATAKARÉKSZÁMLASZÁM: 34383

Ne hagyd az utolsó pillanatra a beszerzést és a rendelést, mert hoppon maradhatsz!

Viharkabát, *Nomád védjegyű sátorszövetből*		
„C" jelű 110—122 cm magas fiúknak	P	**12.50**
„S" „ 123—134 „ „ „	P	**13.50**
„B" „ 135—146 „ „ „	P	**14.50**
„O" „ 147—158 „ „ „	P	**15.50**
„L" „ 159—170 „ „ „	P	**16.50**
„T" „ 171—182 „ „ „	P	**17.50**
Mérföldlépő cipő, *magasszárú, 36—40 számig*	P	**21.—**
41—46 számig	P	**24.80**
Karakán hátibőrönd, *45 × 35 cm nagyságban*	P	**13.50**
50 × 40 cm nagyságban	P	**15.50**
Nomád hátizsák, *45 × 55 cm nagyságban*	P	**6.40**
Norvég hátizsák, *50 × 55 cm nagyságban*	P	**13.50**
Oldalzsák, *Nomád védjegyű*	P	**4.20**
Világtábor csajka, *aluminiumból, 1 literes*	P	**1.38**
Kulacs, *aluminiumból, ½ literes*	P	**1.90**
Evőeszköz, *aluminiumból*	P	**—.78**
Morsekés, *a teljes morse-ábc-vel*	P	**2.90**
Iránytű	P	**—.96**
Síp	P	**1.—**
Igazolványtok	P	**—.32**
Zseblámpatok, *35 mm-es lencsével*	P	**1.20**
Zseblámpaizzó	P	**—.18**
Turul elem	P	**—.44**

Minden cikkünk részletes felsorolása árjegyzékünkben! Árjegyzéket kérj, ingyen küldjük!